

Marineforeningen

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG" - MEDLEMSBLAD FOR DANMARKS MARINEFORENING

JUNI 2015 | NR. 3 | 102. ÅRGANG

- **LANDSSKYTTESTÆVNE
OG MØDE I THY**
- **FRA DUNKERQUE TIL
NYKØBING FALSTER**
- **HISTORIEN OM MUSEUMSSKIBET
PEDER SKRAM**

BOUND FOR PORTUGAL

Den 4. maj om formiddagen blev Viben som den første af de i alt fem Standard Flex 300-enheder, der er solgt til Portugal, trukket ud af havnen på Flådestation Korsør af slæbebåden Montenov. Begivenheden markerede starten på trækket sydover for Viben, Skaden, Ravnen, Glenten og Gribben.
(Foto: Marinespecialist Michael Hemmingsen)

Læserrejser

Af Søren Christensen, ejer af Euro-Tema Specialrejser.

I gamle dage for snart to århundreder siden drog eventyrforfatteren H.C. Andersen ud i Europa for at opleve andre nationer, kendte byer, berømte bygningsværker, andres kulturliv og især opsøge folk med position. Rejsebeskrivelserne er talrige fra eventyrforfatterens hånd. Dengang var selv rejser inden for kongeriget noget kun ganske få havde mulighed for. Udlandsrejser var både besværlige, langsomme og kostbare og var derfor kun mulige for de kongelige, adelen og velstående borgere.

Gennem de sidste 50 år er det heldigvis blevet normalt for almindelige mennesker i Danmark at rejse ud. Dygtige folk i rejsebranchen med pionerer som Simon Spies og Eilif Krogager gjorde charterrejser til allemandseje efter en spæd begyndelse med busser ud i et Europa, der stadig var præget af 2. Verdenskrig. Komforten var lav, vejene ofte ringe, hotellerne slidte, men trangen til nye oplevelser var stor, så man sparede gerne på andre ting for at komme ud at se og opleve andre folks liv og omgivelser.

1960'erne bød på en næsten eksplosiv udvikling for rejsebranchen. Også andre rejseformer dukkede op. Nogle sejlede på krydstogt på de atlantehavslinere, som var blevet overflødige, efterhånden som flyene overtog den regulære passagertransport. Danskerne kørte i egen bil helt til Harzen, hvor man stod og skuede ind over Jerntæppet. Andre kørte med tog til Paris for at opleve den franske livstil, som man havde hørt om og set på film.

LÆSERREJSER

Nyt var også læserrejser. Nogle aviser og ugeblade fandt på sammen med et rejsebureau at lave nogle rejser helt anderledes end de rejser, som man fandt i rejsebureauernes nu flerfarvede brochurer. Man kaldte disse rejser for læserrejser, som kun avisens eller ugebladets læsere blev "inviteret" til at deltage på. Programmerne varierede normalt fra de masseproducerede rejser. Rejsemålene kunne være vindistrikter med specialbesøg hos vinhuse indlagt. Andre haveinteresserede drog ud for at nyde prægtige parker og de velholdte grønne omgivelser ved engelske herresæder og

"noble houses". Også organisationer med egne medlemsblade tog ideen om rejsetilbud for medlemmer op. Nogle satsede måske på det tekniske og indpassede en berømt biludstilling, modeopvisning, musik og opera i turenes dagsprogrammer. År for år blev spektret større og større på alle måder, men næsten altid var det enkeltstående, specialproducerede rejser, som fik redaktionel omtale i avisen eller ugebladet. Mange fik opfyldt deres drømme om lidt mere specielle rejser uden for alfarvej, idet de havde tillid til det rejseprodukt, den lokale avis udbød. Avisen eller ugebladet blev en slags garant for rejsens kvalitet.

I løbet af 1980'erne dukkede der en ny type læserrejser op. 1980'erne omtales af og til som "fattigfirserne" oven på de glade 60'ere. Oliekrisen i 1970'erne betød for mange danskere færre penge til forbrug. Det blev sværere for de store rejsekoncerner at få solgt alle rejser, selv om charterflyet ofte skulle betales, uanset om det var fyldt eller ej. Nogle solgte afbestillingsbilletter. Andre søgte nye salgskanaler. Man fandt på at snakke med de aviser, som

▲ Søren Christensen (tv) og redaktør Leif Mortensen giver på årsdagen den 9. maj 2014 for Slaget ved Helgoland et maritimt historisk indlæg på den klippeknode, hvor befolkningen 150 år tidligere var øjenvindne til træfningen. I baggrunden én af læserrejsernes stamkunder Birger Axelsen, medlem af Fredericia Marineforening.

man annoncerede i flere gange om ugen, og strikkede nogle attraktive tilbud på lavsæsonrejser sammen. Dagen efter fik læserne chancen til på gunstige betingelser at købe sig en god ferie – mange er vendt glade tilbage og har haft deres rejsedebut på netop denne måde.

SØFART OG MARINEFORENINGEN TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG"

Danmarks Marineforening har siden 2003 hvert år i samarbejde med Euro-Tema Specialrejser udbudt en række specialproducerede læserrejser. Forinden var der med succes et samarbejde med den maritime ugeavis SØFART på initiativ af Under Dannebrog's nuværende redaktør Leif Mortensen. Det blev til en række læserrejser med fokus på maritime, historiske emner, uden at man glemte de andre kendte seværdigheder i de nationer, som man besøgte. Tiderne skiftede. Efter en kort pause på nogle få år blev ideen genopfrisket og pudset af – nu i regi af Under Dannebrog, hvor konceptet yderligere er udbygget, idet steder med minder fra historiske og nutidige begivenheder i tilknytning til de danske værn og Danmark naturligt indgår sammen med interessante besøg med tilknytning til det Europa, som Danmark er en naturlig del af. At

besøgene dækker et bredt spekter vil deltagerne på de forskellige rejser kunne bekræfte. Dørene til Europa-Parlamentet i Bruxelles lod sig åbne. Maersk Oil var en gæstfri og informativ vært i Aberdeen. På en lille skovvej i Midtjylland åbnede et af Hitlers Führerhauptquartier sig på hjemreisen fra Ørnereden ved det naturskønne Berchtesgaden, hvor sejlturen med trompetspil på Königsee var en dejlig variation. Andre vil huske det fantastiske kortrum i Southwick House, hvor cheferne for de allierede styrker sad, da de bestemte sig for at sætte invasionen 1944 i Normandiet i gang for bagefter at opleve ægte britiske pubstemning på The Golden Lion ved det bord, hvor Eisenhower og Montgomery også har siddet. For andre var besøget på Sandhurst en unik oplevelse – damerne havde svært ved at løsrive sig, så længe Prins Harry eksercerede på forpladsen. Mange husker sikkert også Bastogne, hvor den amerikanske general for de indesluttede, hårdt kæmpende styrker under Panserslaget i Ardennerne i julen 1944 svarede "Nuts" til det tyske ultimatum. Spændende var det at besøge den underjordiske bunker, hvor "Battle of Britain" blev dirigeret fra. Mere maritimt var islettet, da de lukkede porte ved søovervågningen ved Dover gik op, og bussen med de danske deltagere

rullede ind. Sidst var et flodkrydstogt på Rhinen noget helt andet, men ganske populær blandt deltagerne. En særlig tendens til at blive husket har turenes sundhedsfremmende tiltag været, dengang det viste sig, at et hotel i Tyskland ikke serverede øl og vin – rejselederen mødte ikke mange rosende ord den aften.

Rejserne med Under Dannebrog har bragt mange læsere til steder, man sjældent kommer. Ofte er det øer – Helgoland, en regnvåd Isle of Man og Gotland, der viste sig så dejlig, at vi danskere burde overveje at generobre øen.

Nye rejsemål venter i fremtiden. Altid vil det være en målsætning at sammensætte et varieret dagsprogram. Ikke alt kan man nå, der sker prioriteringer i håb om at skabe en interessant og vellykket kombination af små og store, kendte og mindre kendte, dyre og gratis oplevelser i et passende miks til en læserrejse, som alle deltagere vil tænke tilbage på med et smil på læben.

Snart er et nyt mål for næste læserrejse med Under Dannebrog fastlagt. Rejseprogrammet produceres, og det er tid til at bestemme sig. Til nye såvel som trofaste rejsedeltagere fra tidligere ture skal det lyde: du er velkommen! ■

Danmarks Marineforening

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenestegørende i Søværnet.
Æresformand er Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik.

Marineforeningen

Trondhjemsvej 5, kld.
2100 København Ø
Tlf. 3315 2886 - Fax 3315 2887
Postgirokonto: 2 00 16 08
Mail til
Landskontoret og "Slopkisten"
landskontoret@marineforeningen.dk
www.marineforeningen.dk

Kontortid

Mandag og fredag kl. 10-14
Lukket hele juli måned

Landsformand

Kommandørkaptajn
Jens Ole Løje Jensen
Stenvænget 5, 2640 Hedehusene

Landsnæstformand

Seniorsergent
Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th
1400 København K

Landkasserer

Statsaut. rev.
Flemmeing Heden Knudsen
Skovlundevej 2, 5750 Ringe

Landssekretær

Ejendomsmester
Birger Tykskov
Rosenvængel 16, 2.tv,
3600 Fredrikssund

Skytteudvalgsformand

Pierre Jensen
Humblehaven 24,
2500 Valby
Tlf. 2084 6061
Mail: pmmj@email.dk

Under Dannebrog

ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni,
august, oktober, december.
Oplag dette nummer: 11.000
Redaktør Leif Mortensen
MKM - Viborg og Fårup
Tlf. 2192 3055
Mail: lm@mkmedier.dk

Medlem af DANSKE MEDIER

Foredrag om Det Blå Danmark

Fra Foreningen til Søfartens Fremme har Danmarks Marineforening modtaget tilbud om gratis erhvervsforedrag krydret med en god sømandshistorie om Det Blå Danmark. I tilbuddet, der er landsdækkende, hedder det:

Bliv opdateret på jeres viden om Det Blå Danmark og søfarterhvervets betydning for Danmark.

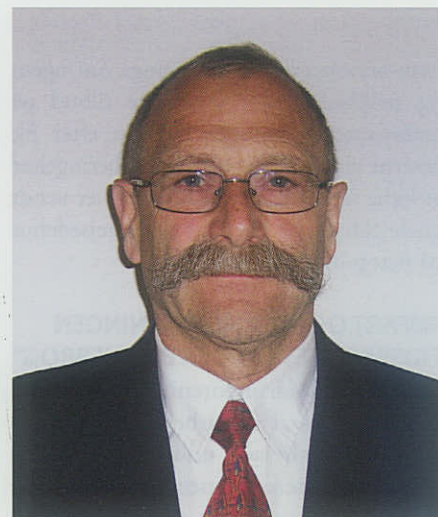
Ud over fakta, viden og erfaring om erhvervet med udfordringer og muligheder bliver foredraget krydret med et par gode cases fra erhvervslivet, og spørgsmål besvares gerne. Vores foredragsholdere vil enten være en repræsentant fra bestyrelsen, direktøren eller en af vores ambassadører (foredragsholdere), som er kaptajner, maskinchefer,

styrmand, maskinmestre, lodser, havnechefer eller shippingmedarbejdere, der fortæller om erhvervet, uddannelserne og om deres eget liv til søs og på rederi- og skibsmæglerkontorerne, ledsaget af en DVD-film om livet til søs.

Foredragene kan variere fra 1 time op til ca. 2 timer og er velegnede til en aftenkomsammen.

Tilmelding sker ved at sende en e-mail til info@soefart-frem.dk med følgende oplysninger:

Afdelingens navn, kontaktperson (navn, mobiltelefonnummer og e-mailadresse), tidspunkt for ønsket afholdelse af foredraget samt det forventede deltagerantal. ■

▲ Medlem af Kolding Marineforening, maskinmester Gustav Schmidt Hansen er en af de foredragsholdere, der på vegne af Foreningen til Søfartens Fremme holder relevante erhvervsforedrag garneret med gode sømandshistorier. Gustav Schmidt Hansen er sagkyndig dommer i Vestre Landsret samt sagkyndig dommer i Sø- og Handelsretten. Herudover er han bestyrelsesmedlem i Maskinmestrenes Forening og medlem i repræsentantskabet for Dansk Sømands- og Udlandskirke (DSUK).

Kranselægning den 2. april

I anledning af årsdagen for Slaget på Rheden den 2. april 1801 blev der traditionen tro lagt krans ved Mindehøjen på Holmens Kirkegård af Søværnet ved chefen for Søværnets Officersskole, kommandør Søren Thinggaard Larsen, af Sø-Lieutenant Selskabet ved bl.a. Hans Chr. Bjerg og af Danmarks Marineforenings landsformand, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen.

Senere på dagen blev der af Danmarks Marineforening og Sø-Lieutenant Selskabet lagt krans ved chefen for Københavns forsvar under søslaget, kommandør (senere viceadmiral) Olfert Fischers grav ved Tysk Reformert Kirke i København. ■

▲ Danmarks Marineforenings landsformand, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen ved viceadmiral Olfert Fischers grav på kirkegården ved Tysk Reformerte Kirke i København. (Foto: Leif Ernst)

▼ Mindehøjen på Holmens Kirkegård med de tre kranse fra Søværnet, Søe-Lieutenant Selskabet og Danmarks Marineforening.

Fra den 31. marts 2015 at regne er seniorsergent Birger Nielsen tildelt fortjenstmedaljen i sølv.

Fra den 2. april 2015 at regne er seniorsergenterne Bjarne Brink Henriksen, Hannibal Carl Leen Nielsen, John Birch Pedersen, Niels Kristian Møller Nielsen og Søren John Pedersen tildelt fortjenstmedaljen i sølv.

Fra den 2. april 2015 at regne er kommandør Anders Friis benådet med ridderkorset af 1. grad af Dannebrogordenen.

H.K.H. Kronprins Frederik er pr. 8. april 2015 udnævnt til kontreadmiral i Søværnet og generalmajor i Hæren og Flyvevåbnet.

H.K.H. Prins Joachim er pr. 8. april 2015 udnævnt til oberst af reserven i Hæren.

Kommendör (p) Pentti Olavi Niskanen er den 19. april 2015 tiltrådt som ordförande i den finske orlogsorganisation Laivaston Kilta. ■

SAAB

AHEAD AND PREPARED

Threats of today are different and continuously changing. Military activities, piracy, terror and even climate and environmental issues are all within the scope of your naval forces' responsibilities.

The means of victory are situational awareness, decision superiority and precision engagement, backed up by support solutions, training and communications.

With Saab as your partner you'll get seamless integration of it all making you prepared to meet any challenge on, below or above the surface.

Saab is a long-term partner to the Royal Danish Navy and established in Denmark since decades.

We help you to look beyond the horizon – to anticipate tomorrow.

www.saabgroup.com

READ MORE ABOUT
SAAB'S NAVAL OFFER:
www.saabgroup.com/en/Naval

Aktivt fiskeriforeningsfartøj

Efter en tur forbi Fregatværftet i Ebeltøft er halvdæksbåden Ørnen klar til en ny tørn på Limfjorden.

▲ Ørnen ved sin vinterplads i Hjarbæk.

I november 2013 blev skibet overtaget af foreningen M/S Ørnen, der har til formål at bevare Ørnen som en ramslagskut, der skal arbejde i den vestlige del af Limfjorden med at slå pæle

i limfjordshavnene og sætte fastgørelsesankre ved muslingefarmene. Herudover har foreningen tjansen med at føre tilsyn og udsætte farvandsbøjer i Hjarbæk Fjord.

Ramslagsfartøjerne, som vi kender dem i dag, blev opfundet i 1912 som fiske- og hjælpefartøj i forbindelse med bundgarnsfiskeri i de danske fjorde og langs kysterne. Det var nemlig i 1912, at den østjællandske fisker Godtfred Larsen opfandt ramslagsspillet, der med ét slag gjorde det hårde arbejde med fastgørelse af de store bundgarnspæle ulige lettere for fiskerne.

Den 10 BRT store Ørnen blev bygget i Grenaa i 1959. Frem til 2007 fungerede den som fiske- og hjælpefartøj ved bundgarnsfiskeriet fra Grenaa til Skagen. Siden 2007 har den gjort tjeneste i Limfjorden. Skibet blev i 2010 erklæret for bevaringsværdigt af Skibsbevaringsfonden, der over to år har bevilget i alt 200.000 kr. til udskiftning af dæk og dæksstøtter. Hertil kommer 100.000 kr. fra Foreningen M/S Ørnen. Skibet har aldrig været udsat for store ombygninger. Eneste ændring er, at dækket på et tidspunkt er ændret fra et lille dæk med et stort åbent lastrum til et større fast dæk med en mindre midtplaceret luge. ■

2016 lover godt for anløb af krydstogtsskibe til Aarhus

Over 60.000 gæster forventes at bruge ca. 36 mio. kr. i det østjyske handelsmiljø.

Kundechef Nicolai Krøyer fra Aarhus Havn er en glad mand. Han har allerede aftaler på plads for 23 krydstogtsanløb i 2016 i den østjyske havneby. De 23 enheder er en stigning på næsten 100% på bare ét år og bliver dermed et rekordår for dette trafiksegment på Aarhus Havn. – Stigningen er et udtryk for, at flere rederier for alvor har fået øje på Aarhus som en attraktiv destination, der kan tilbyde både handelsliv, kultur og smuk natur, siger Nicolai Krøyer til havnebladet RePORTagen of Aarhus. – Men det er også min helt klare overbevisning, at nogle af de nye rederier, der er kommet til de seneste år, ønsker at prøve os af, før vi får status som europæisk kulturhovedstad i 2017.

Havnens store vanddybde og dermed mulighed for at tage de helt store skibe til kaj,

spiller ifølge kundechefen også en vigtig rolle, når rederierne planlægger togter. ■

▲ 23 krydstogtsskibe af denne størrelse har i 2016 Aarhus på krydstogtsplanen. (Foto: Ole Brikner)

Søndag den 21. juni 2015:

Forsvarets Dag markeres ved et arrangement på Kronborg Slot.

Lørdag den 17. - søndag den 28. juni 2015:

Den 47. udgave af Hærvejsmarchen afholdes i terrænet i og omkring Viborg.

Fredag den 14. til søndag den 16. august 2015:

VM for Limfjordssjægte. Sejles på trekantsbane på Hjarbæk Fjord ud for Hjarbæk Havn.

Lørdag den 22. august 2015:

Flådestation Korsør holder åbent hus fra kl. 10.00 til 16.00 i forbindelse med De Maritime Kulturdage i Korsør.

Søndag den 30. august 2015:

Danmarks Marineforening afholder på vegne af Søværnet, Jubilarstævne til minde om indkaldelse til Søværnet. Årets stævne er for indkaldelsesårsgange 0 og 5 (25-, 40-, 50-, 60-, 65-, 70-, 75-, 80- års jubilarer.) Tidspunkt: kl. 10.00 til 16.00.

Lørdag den 5. september 2015:

Den Nationale Flagdag. Fejres med deltagelse af lokale marinedforeninger i hovedparten af landets 98 kommuner.

Tjek arrangementerne i de lokale medier samt hjemmesider.

48 af Under Dannebrog's brugere tilbragte primo april seks forårsdage på Rhinen.

Med det franske tredækkerflodskib MS Beethoven som platform stod den på all inclusive-forkælelseskrydstogt ***fra franske Strasbourg op gennem Tyskland til afmønstringsdestinationen Amsterdam i Holland.***

Landtransporten til Strasbourg og hjem fra Amsterdam foregik i en chartret luksusbus. På det ene af vedstående foto er de fleste af gruppens medlemmer foreviget på agterdækket.

Det andet foto viser, at det franske rederi CroisiEurope tog opgaven med passagerhåndteringen alvorligt.

(Foto: Søren Konradsen og Leif Mortensen)

70-året for Danmarks befrielse

Repræsentanter fra Danmarks Marineforening deltog aktivt i en række mindehøjtideligheder rundt i landet.

Den 4. maj om aftenen var marinefor- eningsafdelingerne i blandt andet Køge, Morsø og Frederikssund med i de lo- kale højtideligheder. I Køge arrangerede Hjemmeværnsforeningen for Køge og Omegn en mindehøjtidelighed ved min- destenen over den lokale modstandsmand og britiske officer Erik Boelskov på Ny Sct. Nicolaj kirkegård. Her blev der dan- net faneborg, musikkorps fra 32. Regi- ments musikkorps spillede, der blev lagt kranse og holdt taler af blandt andet mod- standsmanden, efterretningsagenten og politihjemmeværnsmanden H. C. Nielsen som repræsentant for Hjemmeværnsfor- eningen samt af borgmesteren for Køge Kommune Flemming Christensen,

I Frederikssund inviterede Frederikssund Marineforening seks soldaterforeninger til mindehøjtidelighed ved mindesmær- ket Minen på Sydkajen i Frederikssund. Rundt 100 deltagere og fremmødte hørte her taler af borgmester John Schmidt An- dersen fra Frederikssund Kommune samt af Danmarks Marineforenings landsfor- mand, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen, inden orlogspræst Frank Bjørn Christensen afsluttede med en kort an- dagt. Afslutningsvis lagde Danmarks Ma- rineforenings landssekretær Birger Tyk- skov krans.

I Nykøbing Mors lagde medlemmer fra Morsø Marineforening krans ved minde- stenen på Strandvejen. Mindestenen blev i 1950'erne etableret af den lokale ma- rineforening til minde over søfolk fra Mors, der var omkommet under de to verdens- krige.

FANE- OG FLAGPARADE SAMT KRANSELÆGNING VED MINDEANKERET

I København startede arrangementerne den 5. maj om morgenen ved Mindean- keret i Nyhavn.

Med De Allieredes Danske Vaabenfæller (DADV) som tovholder blev der med H.K.H. Kronprinsen i spidsen lagt en række kranse fra Kongehuset, Søfartens Organisationer, Søværnet ved chefen for

Søværnets Officersskole kommandør Sø- ren Thinggaard Larsen, Indenlandsk Sø- mandsmission, DADV samt Danmarks Marineforening ved landsnæstformand, seniorsergent Søren Konradsen. Kranse- lægningerne blev bundet sammen med taler af chefen for Forsvarsakademiet, kontreadmiral Nils C. Wang, formanden for Maskinmestrenes Forening Per Jør- gensen, formanden for Krigssejlergrup- pen 1939-1945 Erik Kragelund samt en kort andagt ved orlogsprovst Egil Bank Olesen. Der blev sluttet af med trompet- stykket The Last Post spillet af marine- konstabel Mads Skov Nielsen fra Søvær- nets Tamburkorps.

Kontreadmiral Nils C. Wang startede sin tale med at læse Nordahl Griegs ufuld- endte digt: *Et sted forude skal en slagmark blodig væltes op af dybet. De kan kun vente på den, på deres våbenløse vagt. De som står mod styrehusets nøgne fængselsgrå betonmur, eller arbejder, indestængte, i ma- skinens dybe skakt.*

– Digtet er skrevet i 1943, mens krigen rasede, og beskriver den virkelighed, som søens folk oplevede. En virkelighed, som forsvinder stadig længere væk fra den almindelige danskers bevidsthed i takt med, at årene går, sagde Nils C. Wang, inden han causerede over handelsflådens besætninger, der under 2. Verdenskrig gjorde deres pligt på stor set alle de sø- værts kampladser fra konvojsejlad på forsyningsruterne mellem USA, Nord- afrika og Europa, invasionen den 6. juni 1944 i Normandiet samt de ualmindeligt strabadserende sejladser til Murmansk med forsyninger til den sovjetiske front. – Andre havde i hjemmeflåden det vig- tige job at transportere forsyninger til Danmark. Her lurede faren fra miner og allierede fly, der ikke tog hensyn til be- sætningernes nationalitet i bestræbelser- ne på at stække den tyske krigsmaskine. Rejsen mod anerkendelse kulminerede sidste år på 70 års-dagen for de allieredes invasion i Normandiet i 1944. Her blev Danmark for første gang anerkendt som en allieret nation. Det kan vi takke 6.300 danske søfolk i allieret tjeneste for, lød det fra Nils C. Wang.

▲ I Køge samledes flag- og faneparaden samt orkestret fra 32. Regiments musikkorps på byens torv.

▲ Danmarks Marineforenings landsformand, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen taler ved mindehøjtideligheden i Frederikssund.

▲ H.K.H. Kronprinsen ved Mindeankeret.

▲ Kronprinsen lægger krans.

▲ Flag- og faneparaden ved Mindeankeret i Nyhavn.

▲ Søværnet og Danmarks Marineforening lægger krans.

▲ Orlogsprovst Eigil Bank Olesen holder en kort andagt ved Mindeankeret.
(Foto: Lørdags-Avisen Køge og Leif Mortensen)

– Dette anker er sat som et minde om den danske sømand, som mistede livet i krigen 1939-1945, står der i cirklen i belægningen, som mindeankeret står på, indledte orlogsprovst Eigil Bank Olesen sin tale. – Der står ikke de danske sømænd eller danske søfolk, men der står netop den danske sømand. Den danske

sømand, som ikke kom hjem efter de forfærdelige krigsår, er kendt og mindes med og ved dette anker. Orlogsprovsten kom også ind på det umenneskelige valg, søfolk måtte træffe, når de ikke måtte sætte både i vandet for at samle forliste kollegaer op. – Det har været en ubærlig bagage at bære hele livet.

NOTE:

- Den 9. april 1940 havde krigen allerede kostet 386 danske sømænd og 36 fiskere livet. 36 skibe og 11 fiskefartøjer var da blevet sænket af tyske ubåde og miner.
- Den 9. april 1940 befandt der sig 254 danske skibe med ca. 6.300 danske sømænd uden for tyskbesatte lande og farvande.
- Disse sømænd så ikke deres familier, koner og børn i de efterfølgende godt fem år, krigen varede.

Blandt deltagerne ved højtideligheden i Nyhavn var også formanden for Frihedskampens Frednings- og Mindefond, tidligere ceremonimester ved Hoffet, oberstløjtnant Christian Eugen-Olsen, den Kommitterede for Hjemmeværnet Bjarne Lausten samt chef for Hjemmeværnet, generalmajor Finn Winkler.

Fane- og flagparaden omfattede 17 flag og faner, hvoraf de ni blev båret af medlemmer fra Danmarks Marineforening. Det vakte en del opmærksomhed, at der blandt de 17 organisationer og foreningen var flagvagter fra marineforeningerne i Aabenraa og Ringkøbing/Hvide Sande.

5. MAJ-GUDSTJENESTE I VOR FRUE KIRKE

Flag- og faneparaden deltog også i den efterfølgende 5. maj-gudstjeneste i Københavns Domkirke, Vor Frue Kirke, arrangeret af kirken i samarbejde med Frihedskampens Frednings- og Mindefond. Her deltog kronprinsparret og statsminister Helle Torning-Schmidt i spidsen for en række ministre og repræsentanter for statslige og kirkelige organisationer. Blandt gæsterne var også chefen for Marinestaben, kontreadmiral Frank Trojahn.

Den smukke og højtidelige kirkehandling omfattede tale ved ministerråd Jens Ege og prædiken ved biskop Peter Skov-Jakobsen samt indslag af Københavns Drengeskole, domkantor Ebbe Munk og organist Morten Bech.

MINDEHØJTIDELIG I SVENDBORG

I Svendborg var Svendborg Marineforening arrangør af mindehøjtideligheden ved monumentet i Mindelunden for byens krigssejlere. Her holdt Danmarks Marineforenings landsformand kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen mindetalen. ■

Vi har bedt den daglige leder og forretningsfører på museumsskibet Peder Skram, kontreadmiral Niels Mejdal, fortælle historien om skibet og den virkelighed, der gjorde, at Folketinget i starten af 1960'erne besluttede at bygge to af de største enheder siden Flådens oprettelse i 1510. Og samtidig har vi bedt admiralen spinde en ende over tiden som museumsskib og fremtiden på Holmen.

Hvorfor byggede vi Peder Skram?

Af kontreadmiral Niels Mejdal.

◀ Vue fra fordækket af Peder Skram med Rigets Flag, Under Kronen, Marinekasernen, Mastekranen, Takkelagebygningen og museumsskibet Sehested i baggrunden.

Efter 2. Verdenskrig var der ingen dansk flåde. Søværnet lånte, lejede og købte ud-rangerede skibe, blandt andet nogle fregatter, fra England. Det var imidlertid en staket frist, og i midten af 1950'erne blev det klart, at der måtte bygges nyt. Danmark og USA indgik derfor en aftale om våbenhjælp – det såkaldte "Cost Sharing Programme" – der betød, at USA betalte for hver andet skib, der blev bygget til Søværnet.

Vi var nu midt i den koldeste del af Den Kolde Krig. Tænk blot på Cubakrisen i 1962, hvor en atomkrig blev afværget i sidste øjeblik. Truslen fra Warszawapagten var tydelig, især i Østersøområdet. I tilfælde af krig var en fjendtlig landgang på den sjællandske øgruppe meget sandsynlig, og flåden skulle kunne stoppe flest mulige landgangsskibe, før de nåede minefelterne og kysten.

NATO ville derfor oprette en kampgruppe i Østersøen med danske og vesttyske skibe og flådeeff. Styrken skulle ledes fra et dansk skib, der havde plads til de nødvendige våbensystemer og sensorer, samt det nødvendige plotte- og radioudstyr. Hertil kom, at

skibet skulle kunne operere i dagevis og i al slags vejr. Disse krav førte til bygningen af fregatten Peder Skram og søsterskibet Herluf Trolle.

At fregatterne af nogle blev betegnet som for store til operationer i Østersøen skyldes manglende indsigt. De skulle erstatte engelske overskudsskibe, der var omkring 90 meter lange, og Peder Skram blev selv 112 meter. Alene tidens krav til underbringelse af en besætning på mere end 200 mand, fem maskinrum med både dieselmotorer og gasturbiner, mange våbensystemer samt avancerede sensor- og kommunikationssystemer, gjorde det uundgåelig, at skibene måtte blive længere og større. De skulle også kunne deltage i NATO-operationer i Atlanten, så den øgede størrelse var et stort plus. Selv jeg, der i perioden gjorde ubådstjeneste, kunne se rationalet bag fregatterne og deres størrelse.

FRA KAMP- TIL MUSEUMSSKIB

Efter 22 års trofast og udmærket tjeneste besluttede Folketinget, at de to fregatter skulle oplægges i 1988 og senere helt udfases. Et konsortium købte i 1992 fregatten

Peder Skram på auktion for 380.000 kr. i håb om, at den kunne bevares for eftertiden. Hvem havde dengang fantasi til at forestille sig, at vi omkring 25 år senere skulle operere 3 topmoderne fregatter, der næsten er 3 gange så store?

Man fik lov til at beholde fregattens navn, våbenskjold og genudruste den, som den så ud ved kommandostrygningen i 1988. Mens dette stod på, blev den private fond Peder Skram oprettet i 1995 til at drive fregatten som museum, og konsortiet forærede fregatten kvit og frit til fonden. Først i 2008 var vi imidlertid klar til at genindvie Flådens største kampskib som museumsskib. I dag er den et synligt og smukt minde om Danmarks forsvarsvilje under Den Kolde Krig. Men den er også et sted, hvor tidligere orlogsgaster kan mindes tiden med stribet krave, og hvor den unge generation kan få et levende indtryk af forholdene om bord på Flådens flagskib under Den Kolde Krig.

DE MARITIME INSTITUTIONER PÅ NYHOLM

Som Storm P. engang sagde, så er det svært at spå, især om fremtiden. Forsvaret vender lige nu alle sten for at finde penge - eller i det mindste for at prøve at reducere udgifterne - til det, der ikke er afgørende for den operative evne. Og uanset hvor mange følelser man har for Nyholm og Flådens Leje, så er det svært at pege på den operative værdi. Det betyder formentlig ikke, at alle sømilitære aktiviteter på Nyholm forsvinder, men Forsvarets prioritering er næppe at bevare status quo, og museums-virksomhed er ikke et af Forsvarets kerne-områder. De smukke gamle bygninger er alle fredede og derfor af begrænset interesse for en privat investor. Men det offentlige –

hvad enten det er stat eller kommune – bør have en interesse i at bevare dette enestående miljø, der i mere end 300 år tjente som hovedbase for Kongens og Danmarks flåde. Jeg kan godt forestille mig, at f.eks. Nationalmuseet, hjulpet på vej af nogle af de store fonde, kunne blive forvalter af den del af Nyholm, der omfatter Mastekranen, batteriet Sixtus med Rigets Flag, Marinekasernen og de gamle bygninger omkring Marsmarken. Ideer om, hvad der så skal foregå i og omkring de fredede bygninger, overlader jeg gerne til andre at byde ind på.

SKIBENE PÅ HOLMEN

Uanset ejerskab forbliver kajanlæggene, hvor de er, og de giver jo plads til skibe og fartøjer. Så længe Forsvaret står som ejer, tror jeg ikke, der kommer nogen større ændring. Marinehjemmeværnsskutteren Hvidsten, dykkerskibet Søloven og sejl-skoleskibet Georg Stage vil stadig være her. Også patruljefartøjerne af Diana-klassen og andre statsskibe vil anløbe Nyholm og Kongeskibet Dannebrog vil fortsat have sin plads ved Bøje 1 om sommeren.

Museumsskibene Peder Skram, Sehested og Sælen lever lidt deres eget liv og er med til at give Forsvaret lidt PR i forbindelse med

rundvisningerne, men de er også med til at sikre, at der fortsat er grå skibe i Flådens leje. De stilles ofte til rådighed for Forsvaret og andre myndigheder i forbindelse med uddannelse og træning. Så hvorfor skulle de sendes bort? Noget andet er, hvis Nyholm helt eller delvis sælges. Så er vi tilbage i det foregående, hvor det både kan gå den ene og den anden vej for museumsskibene og Georg Stage. Hvad angår Kongeskibet, er det svært at forestille sig en anden placering end ved Bøje 1, men Forsvarets skibe kommer nok til at finde en kajplads et andet sted.

SAMARBEJDE

Allerede i dag er der et godt samarbejde mellem de tre museumsskibe og de øvrige skibe på Nyholm. Også Søværnets Officersskole, Søværnets Center for Teknik og Center for Dykning er sammen med resterne af marinestationen en del af dette samarbejde sammen med en række forsvarspositive foreninger, ikke mindst Københavns Marineforening. Vi støtter hinanden og hjælper hinanden efter bedste evne. Noget sker i regi af "Garnisonskommandanten" (p.t. chefen for officersskolen), mens andet – og måske det meste – sker gennem de veludviklede personlige kontakter. Men natur-

ligvis kan det blive bedre. På Peder Skram har vi omkring 15-20 frivillige, der møder op de fleste af ugens dage. Hvis vi måtte, kunne vi da hjælpe noget mere. Ugentlig at trække uret i tårnet "Under Kronen" er noget, vi gør med glæde – og lidt stolthed. Vi er jo ikke "kun" et museum. Vi har næsten alle en fortid i Søværnet, holder af Nyholm og er klar til at gøre en indsats for at bevare øen og kulturen. At sætte "Rigets Flag" kunne vi godt, men at skyde salutskud er nok ikke lige vores område.

For mig personligt er det Nyholms orlogshistorie og skibene på Holmen, der er det væsentlige. Noget vi skal gøre alt for at bevare – ikke kun for os selv, men også for de kommende generationer, der her kan fornemme Danmarkshistorien og vores stolte sømilitære fortid. ■

INFO:

Besøg skibene på Holmen
ÅBEN DAGLIG KL. 11.00 – 17.00
i skolernes sommerferie.

Yderlig information
på sitet pederskram.dk

LEDER

Danmarks befrielse 1945-1946

Landet rundt har der i dagene den 4. og 5. maj 2015 været arrangeret en lang række mindehøjtideligheder for tyskerne overgivelse i blandt andet Danmark fra kl. 0800 den 5. maj 1945 at regne.

At befolkningen dengang den 4. maj om aftenen gik totalt i selvsving med fester til langt ud på den lyse majmorgen er aldeles forståeligt.

Knap så indlysende er det, at det kun er ganske få avisledere og mindetalere,

der har forholdt sig til det faktum, at de bornholmske byer Rønne og Nexø blev bombarderet af sovjetiske fly den 8. og 9. maj 1945 med det til følge, at 10 civile danske landsmænd blev dræbt, mens resten af Danmark festede.

Bornholmenes besættelse strækker sig over to perioder. Tyskernes besættelse og Sovjetunionens besættelse. Den sovjetiske besættelse af Bornholm forløb fra den 9. maj 1945 til den 5. april 1946. Dermed var bornholmerne under Sov-

jetunionens magt i næsten et år efter, at Danmark var blevet befriet af de allierede styrker under Montgomerys kommando.

På den baggrund fejrer bornholmerne den 5. april som den "endelige befrielse".

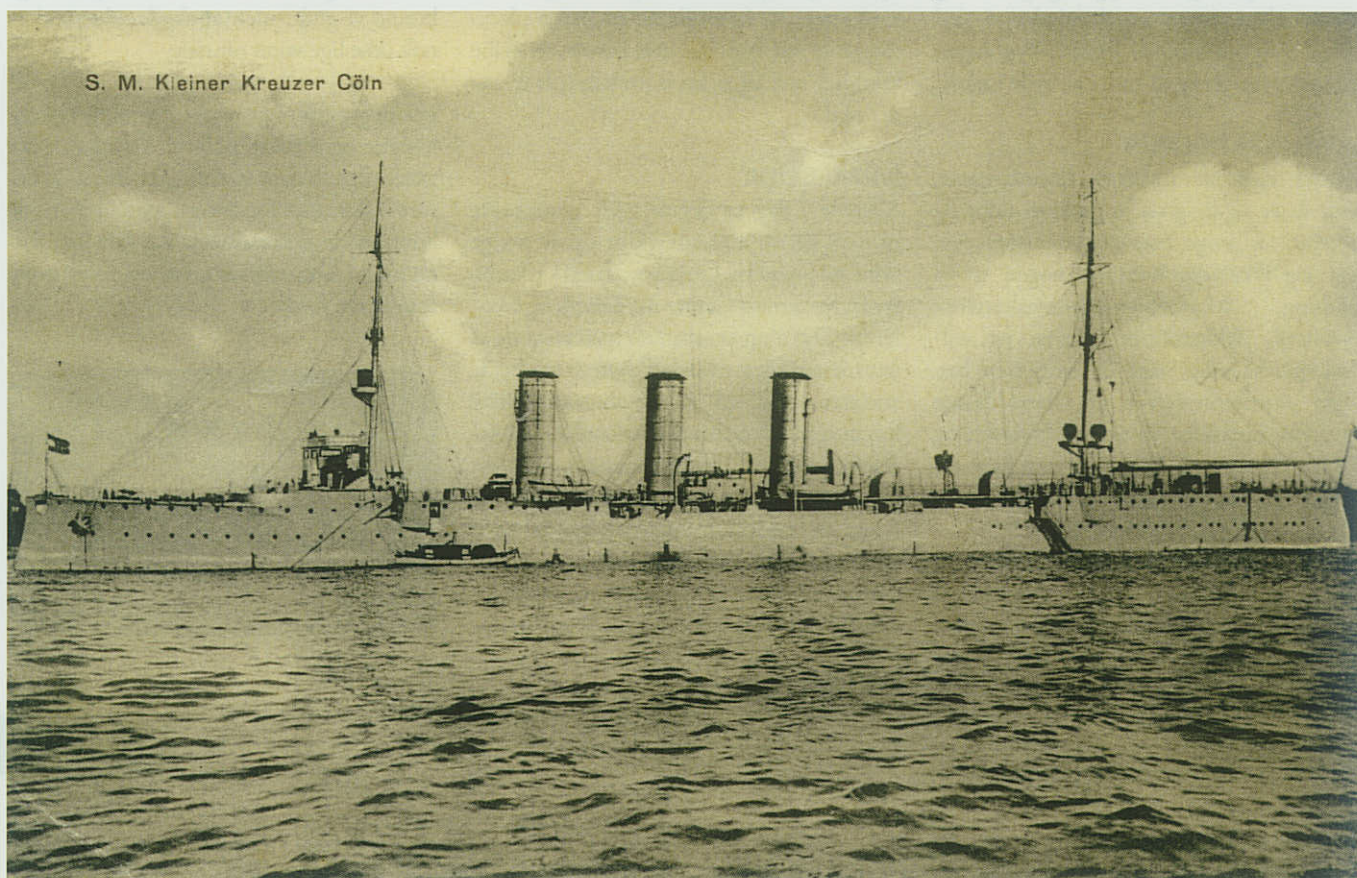
Bornholms sovjetiske besættelse har vi i nærværende tidsskrift beskrevet i juni 2005, hvor vi udgav specialtillægget "Det hørte vi ikke så meget om". ■

Morten

Danmarks Marineforenings rolle er blandt andet med udgangspunkt i foreningens tre hovedopgaver politisk lobbyisme, formidling og kammeratskab at løfte opgaven som en samlende socialt og fagligt maritim forsvarspositiv institution, der skal fastholde og udbygge danskernes interesse og forståelse for Søværnets og søfartens nationale og internationale virke.

SLAGET VED HELGOLAND 1914

I december 2014 tog vi hul på en række temaartikler om de sømilitære begivenheder, der udspillede sig i farvandene omkring Danmark under 1. Verdenskrig. Udgangspunktet for historierne er projekt Sea War Museum Jutland og Mindeparken for Jyllandsslaget, der i disse år etableres på kystnære arealer ved Thyborøn og i området med de røde bygninger fra Vandbygningsvæsenet i byens nordvestlige hjørne. Journalist og forfatter Knud Jakobsen er i gang med at samle de mange dramatiske historier til en senere bogudgivelse. Det er udpluk fra bogen, vi tid til anden bringer på denne plads.

Kanonen med den dramatiske historie

For 101 år siden blev hans kejserlige majestæts skib Cöln sænket ved Helgoland. Nu ender en af kanonerne på det nye søkrigsmuseum i Thyborøn.

Af Knud Jakobsen.

Den 28. august er det 101 år siden, at den tyske og den britiske flåde tørnede sammen ved Helgoland. Søslaget var det første i krigen, der skulle ende alle krige, og

for tyskerne blev det en brat opvågning. De mistede tre lette krydsere og en torpedobåd, mens briterne fik en let krydser beskadiget.

Ved udbruddet var krigen blevet hilst med vajende faner og gjaldende hornmusik, men kun fire uger gammel viste den sit sande ansigt. 35 briter blev dræbt

▲ Gert Normann med kanonen fra SMS Cöln. Kanonen skal nu indgå i det nye søkrigsmuseum i Thyborøn.

▲ Granathylstret sad stadig i kanonen, da den blev hentet op fra havbunden.

og 55 såret, mens tyskerne mistede næsten 1200 mand. Heraf blev 712 dræbt, 149 såret og 336 taget til fange.

Værst gik det ud over den lette krydser SMS Cöln, opkaldt efter den store by ved Rhinen, men stavet på gammeldags vis og med de tre bogstaver, som viste, at det tyske kejserrige var i krig. SMS står for "Seiner Majestät Schiff" - hans majestæts skib.

SMS Cöln blev beskudt ad flere omgange, og en stor del af besætningen var allerede blevet dræbt, da det sønderskudte vrak sank klokken 14.30. Hårdt sårede blev

overladt til deres skæbne, mens let sårede blev hjulpet i redningsveste og derefter måtte springe i vandet sammen med de uskadte for ikke at blive trukket ned.

En af dem var overfyrbøder Adolf Neumann, der selv kom fra Köln. Han var blevet såret i højre kindben af en granatsplint, og blodet flød, men som sine kammerater håbede han på at blive samlet op af et tysk eller et britisk skib.

Neumann var heldig og fandt et stykke vragtømmer, som han klamrede sig til sammen med en kammerat, men kræf-

terne svandt hurtigt i det kolde vand. Efter nogle timer begyndte kammeraterne at dø, og senere huskede Neumann især hovederne af de døde, som flød rundt imellem de levende, båret oppe af stadigt mere vandtrukne kapok-veste.

Efterhånden blev det aften og nat, og gruppen af overlevende blev mindre og mindre. Næste morgen var der kun 50 mand tilbage, og når de endeligt havde kræfter til at tale sammen, var det om den hjælp, som de stadig troede på. - Selvfølgelig vil de lede efter os, lød det igen og igen.

Flere mente, at de måtte være tæt på land og skulle forsøge at svømme ind. - Vi svømmede vel i godt to timer, men land så vi ikke noget af, fortalte Adolf Neumann senere.

Efter kraftanstrengelsen blev der meget stille. Kammeraterne gled langsomt ind i bevidstløsheden og døde, og om natten lå Adolf Neumann alene og stirrede op mod den stjerneklare himmel.

Den tredje dag var en søndag, og da hans redningsvest var gennemtrukket af vand og stort set virkningsløs, lykkedes det ham at tage redningsvesten fra en død kammerat og binde den om sig.

Den tredje nat tænkte han meget på sin mor. Han led forfærdeligt af kulde, tørst og sult, og det salte vand sved i såret. Da det igen blev morgen, var han alligevel overbevist om, at han denne dag ville blive reddet, og det skete virkelig også. Han fik øje på en lille, mørk prik, som blev større og større. Det var en sønderskudt jolle fra Cöln med to mand om bord. De trak ham op, og selvom jollen var fyldt med vand, var det en lettelse at have plankerne under sig.

Efter tre timer hørte de råb og fandt endnu to overlevende, som de fik op i jollen, men kun Neumann var i live, da jollen sidst på dagen blev fundet af en tysk torpedobåd. Da var der gået 76 timer, siden Cöln gik ned, og af skibets besætning på 22 officerer og 485 mand var han den eneste, som overlevede.

Den sønderskudte redningsbåd drev senere i land på Norderney ud for den tyske kyst og blev hængt op i en af Kölns byporte. Her hænger den stadig til minde om de mange mænd, som blev dræbt i verdenskrigens første søslag.

Efter ulykken var de tyske aviser fyldt med dødsannoncer, som fortalte om sorgen og savnet hos de efterladte. En typisk annonce lød sådan: "Den 28. august 1914 klokken 16.30 døde efter Guds vilje vor højteltskede søn, bror og nevø, min kære forlovede Peter Lang, matros på SMS Cöln, som en helt for sit land i en alder af 22 år. De sørgende efterlodte."

Om det var Guds vilje eller menneskers dumhed, må læseren selv afgøre. I dag er de efterladte også døde, og havet har næsten slettet alle spor. Men også kun næsten. SMS Cöln var udrustet med 12 store kanoner på 10,5 centimeter, og en af dem står i dag i Holstebro. Kanonen er lavet af Fried. Krupp i Essen og ejes af Gert Normann. Han er uddannet dykker og manden bag JD-Contractor, som er et førende undervandsfirma med opgaver over hele verden. Han har med sine egne skibe hentet mange museumsgenstande op fra Nordsøen til det nye søkrigsmuseum i Thyborøn.

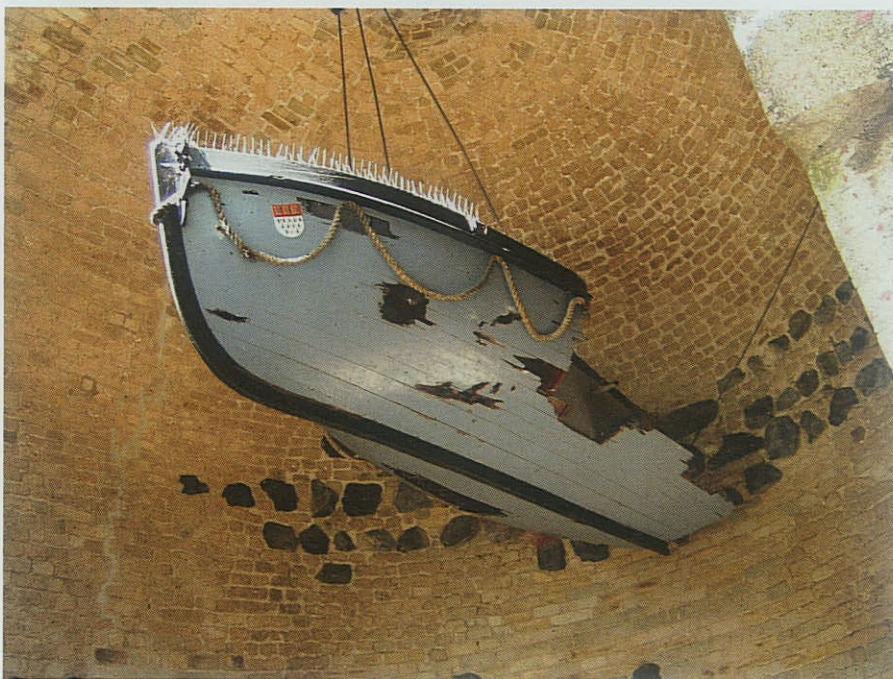
Det er ikke Gert Normann selv, som har hentet kanonen op fra Cöln. Skibet sank på 28 meter vand vest for Helgoland og var i mange år fredet som krigsgrav og var i mange år fredet som krigsgrav og derfor urørligt. De pietistiske hensyn måtte dog vige, da vraket senere kom til at ligge i vejen for en dybvandsrute, og i august 1979 blev det sprængt væk. Dykker Peter Baltes fra Cuxhaven hentede en af kanonerne op til sit private vagmuseum i Cuxhaven, og her købte Gert Normann den, da museet skulle afvikles.

Kanonen havde stået udendørs og var både rusten og medtaget. Men malermester John Silver Andersen fra JD-Contractor tog den under behandling. Nu er den flot restaureret, og hvis man ser nærmere efter, fortæller den en dramatisk historie.

Hylstret fra det sidste skud er der stadig. Det sad i kammeret, da kanonen blev bjerget, og det er ikke svært at regne ud, hvad der skete. Kanonen blev ramt af en fjendtlig granat i samme øjeblik, som det sidste skud gik. Granaten dræbte ikke blot den fem mand store besætning, men rev også panserpladen af og slog en revne i kammeret, så granathylstret blev klemmt fast.

SØSLAGET

Søslaget ved Helgoland den 28. august 1914 var resultatet af en britisk plan, der

▲ Den sønderskudte jolle fra SMS Cöln hænger stadig i byporten Eigelstein i Köln til minde om de mange omkomne.

skulle føre krigen helt ind på tyskernes eget dørtrin. Britiske ubåde havde fra krigens første dag overvåget området og konstateret, at en flotille af tyske torpedobåde hver aften sejlede ud for at afpatruljere farvandet vest for Helgoland, og nu var ideen at lokke dem i en fælde.

Planen var udtænkt af kontreadmiral Roger Keyes, der var chef for en eskadre på otte ubåde. Tre britiske ubåde skulle agere lokkemad og trække torpedobådene væk fra Helgolands store beskyttende kanoner, og når tyskerne bed på krogen og indledte en ubådsjagt, skulle de resterende ubåde og en stor destroyereskadre kaste sig over dem. Nogle svære enheder skulle sikre skibene mod tyske forstærkninger, og The Grand Fleet skulle fungere som fjernsikring.

Keyes forelagde planen for marineminister Winston Churchill, som tog imod den med begejstring. Senere blev planen ændret af stabschef Sir Doveton Sturdee, som reducerede sikringsstyrken til fem gamle panserkrydsere og to slagkrydsere.

Angrebet skulle finde sted den 28. august, og den 26. og den 27. august stak ubådene og destroyerne til søs. Først den 26. august blev chefen for The Grand Fleet, admiral Sir John Jellicoe, orienteret om aktionen, og han protesterede. Han fandt sikringsstyrken for svag til en aktion så tæt på Tyskland og foreslog også at indsætte

Nach Gottes Ratschluss starb am 28. August 1914, nachmittags 4^{1/2} Uhr, den Heldentod fürs Vaterland unser innigstgeliebter Sohn, Bruder und Nette, mein lieber Bräutigam

Peter Lang
Matrose S. M. S. Cöln
im Alter von 22 Jahren.

Um stille Teilnahme und Gebet für den Verstorbenen bitten
Die trauernden Hinterbliebenen.

Köln-Nippes, den 14. September 1914.
Kantener Straße 22.

Eine Seelenmesse wird am Donnerstag, den 17. September, morgens 7^{1/4} Uhr, in der St. Bonifaziuskirche zu Köln-Nippes gehalten. Die feierlichen Exequien sind am selben Tage und in derselben Kirche morgens 9^{1/4} Uhr.

▲ Dødsannoncen efter matros Peter Lang, der kun blev 22 år.

The Grand Fleet. Sturdee afslog, men tillod Jellicoe at sende nogle slagkrydsere, hvis han fandt det nødvendigt, hvorefter Jellicoe meddelte, at han ville sende en slagkrydsereskadre under sir David Beatty og en let krydsereskadre.

Admiralitetet forsøgte at orientere de skibe, der allerede var i søen, og det var nær gået galt. Da den lette krydsereskadre dukkede op på scenen, troede de britiske ubåde og destroyere, at de var tyske, og kun rent held forhindrede briterne i at sænke deres egne.

Ved daggrø den 28. august lå de britiske ubåde på overfladen 40 sømil vest for Helgoland og ventede på deres bytte. I morgendisken var sigtbarheden ikke over 1000 meter, men klokken 05.26 kom den første kontakt, da

▲ Knud Jakobsen (1945) er udlært journalist i A-pressen. Arbejdede for De Bergske Blade/ Midtjyske Medier 1970-2012. Tidligere redaktør af Tidsskriftet for Redningsvæsen. Har skrevet bøgerne "Gert Normann" (2012), "Danskeren bag bomben" (2013) og "Heksen fra Fjaltring" (2014).

ubåden E26 fik øje på en torpedobåd og af fyrede en torpedo, der ikke ramte.

Dermed var slaget i gang. Torpedobåden meldte over radioen om angrebet, hvorefter hele den tyske torpedobådseskadre sejlede på ubådsjagt. Da tyskerne snart stødte på flere britiske destroyere, blev de to små krydsere SMS Frauenlob og SMS Stettin sendt til hjælp, mens seks andre krydsere fik ordre til at få dampen op og sejle, så snart det var muligt. Alle skibene var kulfyrede, så det tog sin tid.

Sigtbarheden var dagen igennem meget begrænset med tågebanker, som skibene kunne gemme sig i, og søslaget udviklede sig hurtigt til en gang blindbuk, hvor det var vanskeligt at skelne ven fra fjende. Den dårlige sigtbarhed satte kanonerne på Helgoland ud af spillet, og til søs måtte skibene ofte sejle efter lyden af kanontorden for at komme derhen, hvor det foregik. Den manglende oplysning om egne styrker fik flere gange briterne til at angribe deres egne krydsere, når de dukkede frem af disen.

Den tyske torpedobåd V187 blev det første offer. Skarpt forfulgt af britiske destroyere sejlede den på en kurs, som tilfældigt bragte den tæt på de britiske krydsere HMS Nottingham og HMS Lowestoft. De gjorde kort proces med det

FAKTA:

- SMS Cöln blev bygget på Germaniawerft i Kiel i 1909
- Længde: 130 meter lang
- Bredde: 14 meter
- Displacement: 4800 ton
- Maks. hastighed: 26,8 knob
- Besætning: ca. 500 mand
- Hovedbevæbning: 12 stk. 10,5 centimeter kanoner
- SMS Cöln sank ca. 30 sømil vest for Helgoland på positionen 54 grader 8 minutter 36 sekunder nord, 6 grader 58 minutter 57 sekunder øst

langt mindre skib, som blev sænket klokken 09.10.

Da en britisk destroyer begyndte at samle de overlevende op, dukkede SMS Stettin op på scenen, og da det herfra var umuligt at se, hvad der foregik, åbnede den ild. Destroyeren måtte afbryde redningsaktionen og efterlade sine både med egne og tyske søfolk. Senere blev de reddet af en britisk ubåd, og da der ikke var plads til flere tyskere om bord, fik de kompas, proviant og en kurs til Helgoland, hvorefter de måtte klare sig selv.

Nu kom de lette krydsere SMS Cöln og SMS Strasburg til undsætning fra Wilhelmshaven, mens SMS Mainz kom fra Ems. Slaget bølgede frem og tilbage, og den lette krydser HMS Arethusa, som var Roger Keyes' flagskib, blev hårdt medtaget. Da krydseren blev angrebet igen, tilkaldte den hjælp, og klokken 11.50 ankom slagkrydserne under David Beatty til kamppladsen.

Det fik SMS Mainz til at dreje af, men uheldigvis lige i armene på den britiske destroyerseskadre. Efter en hård kamp indstillede briterne kl. 12.25 skydningen for at redde de overlevende fra det sønderskudte vrage, og 40 minutter senere sank Mainz.

Cöln og Strasburg forsøgte at undslippe slagkrydserne, men Cöln blev ramt flere gange. Omkring klokken 13 ankom den lille og forældede SMS Ariadne til scenen og gav Cöln et pusterum, men måtte selv betale en høj pris. På kort afstand tog slagkrydserne Ariadne under beskydning, og

på et kvarter var den lette tyske krydser forvandlet til et brændende vrage. En del af mandskabet blev senere reddet af SMS Danzig.

Mens Strasburg slap bort i disen, blev Cöln klokken 13.25 sigtet igen af slagkrydseren HMS Lion, og da Cöln var skudt til vrage, blev skibet sænket af sin egen besætning. Fire britiske destroyere fik ordre til at samle de overlevende op, men da de fik øje på et periskop, afbrød de aktionen af frygt for at blive torpederet. Senere blev der ikke gjort andre forsøg på at redde de skibbrudne, som snart efter forsvandt i tågen.

Tyskerne havde ingen ubåde med i slaget, så ubåden må have været britisk. I øvrigt var det sidste gang, briterne benyttede ubåde sammen med overfladeskibe i stort tal. Ubådene blev igen og igen udsat for egen beskydning.

Med sænkningen af Cöln var slaget forbi, og briterne trak sig tilbage med en klar britisk sejr. Tyskerne mistede tre lette krydsere og 1200 mand, mens briterne slap med en svært beskadiget krydser, 35 døde og 55 sårede. Militært set var det dog et yderst voveligt foretagende, hvor resultatet afhang af held, tilfældigheder og dårlig planlægning hos fjenden. De tyske krydsere var blevet sendt i kamp enkeltvis, hvor en samlet og koordineret indsats ville have haft langt større effekt.

Langt senere fik briterne at vide, at de havde leget med ilden. Tyskerne havde haft tre store slagkrydsere til at ligge for anker på floden Jade ud for Wilhelmshafen. Det var SMS Seydlitz, SMS Moltke og SMS Von der Tann, som alle tre var formidable skibe med store kanoner, kraftig pansring og høj fart. Skibene havde dampen oppe og kunne have ændret slagets gang, hvis de da ikke havde været spærret inde på grund af den uheldigt valgte ankerplads. Ebbe og flod kan ved Wilhelmshafen svinge op til fire meter, og først klokken 14 kunne de tre store skibe gå over barren ud for Jade.

Trods de mange tilfældigheder fik slaget afgørende betydning. Kejser Wilhelm var chokeret og beordrede flåden til at holde sig tilbage og undgå aktioner, som kunne medføre større tab. Fremover måtte ingen operationer gennemføres til søs uden hans udtrykkelige tilladelse, og dermed var den tyske flåde effektivt sat ud af spillet for resten af krigen. ■

Nye indsatsfartøjer styrker politiets beredskab

Marinehjemmeværnet styrker samarbejdet med blandt andet politiet med to indsatsfartøjer. Københavns Politi ser frem til muligheden for hurtig og fleksibel udrykning til søs.

Af Ninna Falck.

– Herved giver jeg Marinehjemmeværnets Indsatsfartøj, MIF-02, navnet Holmen. Må held og lykke følge Holmen på dens færd. Med disse ord navngav chefen for Københavns Politi, politidirektør Thorkild Fogde tirsdag den 31. marts sidste skud på stammen i Marinehjemmeværnets flåde: Et sort 10,5 meter langt fartøj med hurtig acceleration, stor manøvredegtighed og blåt blink på styrehuset. Fartøjet, der får basehavn på Holmen, er som skabt til opgaverne for Københavns Politi, og her ser man frem til det styrkede samarbejde i Københavns Havn og Øresund.

HURTIGERE OG MERE FLEKSIBELT TIL SØS

– Vi lægger især vægt på to positive gevinster med det nye fartøj, fortæller chefpolitiinspektør fra Københavns Politi, Torben Mølgård Jensen. – For det første har vi behov for indsatsfartøjets fleksible beredskab, så vi kan komme til søs, når vi har brug for det, og ikke skal arbejde med en lang planlægningshorisont. Det er mest effektivt for os at kunne tage en hurtig beslutning om at tage på patrulje, når solen skinner, og der er mange ude at sejle. For det andet er det en stor fordel, at vore folk

▲ Marinehjemmeværnets Indsatsfartøj, MIF 02 Holmen, er et manøvredegtigt fartøj, som vil kunne transportere politiet kvikt omkring. (Foto: Ole Bo Jensen)

ikke skal have en lang uddannelse for at være på fartøjet, da man her ikke indgår i besætningen, uddyber chefpolitiinspektøren.

Trafikken af lystsejlere i Københavns Havn er stigende, og på patruljerne med Marinehjemmeværnet kontrollerer politiet, at sejlerne overholder reglerne for sejladsstighed, alkoholpromiller, redningsveste om bord og speedbåds-certifikater. Det sker også, at Marinehjemmeværnet

rykker ud med politiet, når navigatører på fragtskibe er mistænkt for alkoholsejladss gennem Øresund.

Ud over opgaverne for Politiet vil Holmen også være en effektiv platform, når toldere fra Skat skal patruljere i københavnsområdet, og fartøjet vil desuden indgå i sørednings- og havmiljøberedskabet, som Marinehjemmeværnets øvrige fartøjer. Marinehjemmeværnets 30 grå fartøjer ligger på en times beredskab,

▲ Chefen for Københavns Politi, politidirektør Thorkild Fogde gav MIF 03 navnet Holmen, og han ser frem til det styrkede samarbejde til søs.

DATA MIF 02

HOVEDDIMENSIONER

- Længde overalt: 10,50 m
- Bredde overalt inkl. fender: 3,40 m
- Bredde ekskl. fender: 2,90 m
- Dybgang: 0,70 m
- Højde total: 3,40 m
- Højde skrog: 1,30 m

FART OG HESTEKRAFT

- Fart: maks. 35 knob
- Waterjet

- Korresponderende effekt fra hovedmotorer er estimeret til 2x300 BHK

STYREHUSET RUMMER

- Manøvreput
- Søkortplotter: Garmin, type 2010
- Radar: Raytheon R40/41XX
- Civil og militær VHF: Sailor SP3100
- Ekkolod: Fishfinder
- SINE (håndholdt)
- Kompas

mens Holmen er klar til at rykke ud på kun en halv time.

MIF KLAR I KØBENHAVN, FAABORG OG HUNDESTED

MIF 02 Holmen er en ud af to lette redningsbåde (LRB), der oprindeligt er bygget til Kystredningstjenesten, men som nu udlånes til Marinehjemmeværnet. Fartøjet er bygget på Mathis Værft i Aalborg, hvor det også er blevet istandsat og klargjort, inden Marinehjemmeværnet har taget det i brug.

MIF 03 er den anden LRB, som er blevet klargjort og malet til tjeneste i Marinehjemmeværnet. MIF 03 skal sejle skiftevis i det Sydfynske Øhav og ved Hundested, og indsatsfartøjet navngives i Faaborg den 16. maj.

Marinehjemmeværnets normalbesætning om bord vil være en MIF-fartøjsfører og en assisterende navigator. På opgaver vil en yderligere funktionsbesætning af to politifolk eller to toldere være standarden. Der er i alt 10 siddepladser om bord. ■

Fugleflexerne trækker sydpå

Viben blev som den første af i alt 5 Standard Flex 300-enheder, der er solgt til Portugal, trukket ud fra Flådestation Korsør den 4. maj om formiddagen. Begivenheden markerede således starten på trækket sydover for Viben, Skaden, Ravnen, Glenten og Gribben.

Af orlogskaptajn Niels-Peter Mangor Jansen.

▲ Viben på krogen efter den portugisiske slæbebåd Montenovio og med stations- og bugserbåden Y345 Alsin agter. (Foto: Marinespecialist Michael Hemmingsen)

Viben har sammen med de andre Flex'er løst en lang række opgaver for Søværnet og det danske samfund. Deres udformning og deres fleksible containersystem gjorde dem særdeles velegnede til operationer af enhver art i kystnære farvande. Opgaverne spændte således over farvandsovervågning og sø-opmåling i den mere fredelige ende af spektret til anti-ubådskrigsførelse og

overfladekrig i den skarpe ende. Viben afsluttede således sin aktive tjeneste som missilfartøj i 2. Eskadre.

Flex'erne har ligeledes været indsat i flere internationale operationer, ikke mindst i Middelhavet (STROG-operationen¹ og UNIFIL²) og i det Ægæiske Hav (Operation Allied Harvest³).

JUBILARSTÆVNE 2015

til minde om indkaldelsen
til Søværnet
afholdes på Holmen

søndag den 30. august kl. 10 - 16.

Årets stævne er for indkaldelsesårangange med endetal **0 & 5** (25-, 40-, 50-, 60-, 65-, 70-, 75-, 80-års jubilarerer).

Deltagelse er **ikke** betinget af medlemskab af Marineforeningen.

Ikke-jubilarer blandt Marineforeningens medlemmer kan også tilmelde sig, jubilarer har dog fortrinsret.

Tilmeldinger ud over 200 sættes på venteliste.

DELTAGERPRIS:

medlemmer.....kr. 250,-
Ikke-medlemmer.....kr. 300,-

STÆVNEPROGRAM:

10.00-10.15: Ankomst & samling
v. Nyholmsvagtten.
11.00: Officielt arrangement.
Evt. besøg på Peder Skram.
13.00: Skafning i Officersskolen.
16.00: Jubilarstævnet slutter.

SKRIFTLIG TILMELDING & BETALING,
som skal være landskontoret i hænde senest

fredag den 24. juli 2015, sendes til:
Marineforeningen,
Trondhjems-gade 5, kld., 2100 Kbh. Ø.

Betaling kan ske på Giro 2 00 16 08,
kort art 01, eller bankkonto 1551 000 200
1608, mærkes "Jubilarestævne".

Uanset betalingsmåde skal begge dele være ledsaget af tydelig & korrekt angivelse af **navn, adresse, telefon & årgang, samt primært tjenestested.**

Medlemmer påfører afdelingsnavn & medlems-hovednummer.

Deltagermateriel fremsendes primo august.

BEMÆRK! Billetter kan ikke købes ved personlig henvendelse på Marineforeningens landskontor.

Ret til ændringer forbeholdes.

VEL MØDT!

GERT A. LARSEN

Marineforeningens Jubilarudvalg

◀ Patruljefartøjet P524 Nymfen deltog den 9. maj 2015 i Søværnets dag, der blev markeret på fregatøen i Ebeltoft.

De 14 Flex'er, som Søværnet rådede over, blev bygget i tre serier. Den første serie var P550-P556, der bar fiskenavne, anden serie var P557-P562, der bar fuglenavne, og den tredje var Søløven (P563).

I 2007 blev tre enheder solgt til Litauens flåde – Flyvefisken, Hajen og Lommen. Den 7. oktober 2010 blev kommandoen strøget på næsten samtlige resterende danske Flex'er. Kun Søløven og Havkatten fortsatte under kommando. Søløven blev senere ombygget til dykkerskib som erstatning for Læsø, og Havkatten fortsatte som minerydningsfartøj frem til januar 2012. Søløven er dermed den eneste tilbageværende enhed af denne skibsklasse i Søværnet. Dog i modificeret udgave og med Y311 som nyt PNT-NR.

Når alle *fugleflex'er* er trukket mod Portugal, er der kun de fire *fiskeflex'er* Laxen, Makrellen, Havkatten og Støren tilbage i Korsør.

¹ STROG: Patruljetjeneste i Gibraltarstrædet

² UNIFIL: Patruljetjeneste ud for Libanons kyst

³ Allied Harvest: Minerydningsoperationer ud for Serbiens kyst. ■

◀ Søværnets populære tamburkorps underholder altid ved Søværnets dag.
(Foto: Arkiv fregatten JYLLAND)

Søværnets dag fejret i Ebeltoft

På årsdagen for slaget ved Helgoland i 1864 markeres Søværnets dag hvert år i Ebeltoft med en række flåderelaterede arrangementer.

Lørdag den 9. maj stod Ebeltoft og fregatøen i Søværnets tegn. Præcis kl. 08.00 anduede patruljefartøjet P524 Nymfen fregathavnen som optakt til det otte timer lange event. Herefter gik det slag i slag. Først marcherede Søværnets Tamburkorps i spidsen for en fane- og flagborg båret af personel fra Søværnet, Marineforeningen

og en række soldaterforeninger i paradeoptog gennem byen med stop på torvet, hvor korpset gav en kort, men fyndig koncert. Marchen sluttede på fregatøen, hvor tamburkorpset gav et fejende flot Tattoo.

Inden Søværnets Salutkommando afgav Dansk Løsen fra Bastionen ved havne-

indløbet, var der velkomst af DSI Fregatten Jyllands fungerende formand Ole Bjerregård og en hilsen fra Søværnet ved Marinestabens vicestabschef, kommandør N.A.K. Olsen.

Dagens sidste indslag var et velbesøgt åbent skib-arrangement på Nymfen. ■

...SS "Hjelen" er ifølge dagbladet Midtjyllands Avis blevet optaget i Skibsbevaringsfondens mest fornemme register, der omfatter "Umistelige fartøjer der er sat i stand med færrest mulige kompromisser og fremtræder som fyrtårne for skibsbevaringsarbejdet".

Med over 154 år på agterstavn trække "Hjelen" den gennemsnitlige alder på skibene i Hjeleselskabet godt op. Den gennemsnitlige alder på flåden er omkring 100 år... ■

Sendemandsmøde i Brøndby

46 af Danmarks 76 lokalafdelinger sendte lørdag den 2. maj sendemænd til mødet på den københavnske vestegn.

Med Brøndby Marineforening som vært ved de sociale arrangementer var garneringen af Danmarks Marineforenings 103. sendemandsmøde (i 1913 var der to møder inklusive stiftelsesmødet. I 1945 var der intet sendemandsmøde) lagt i trygge hænder. Forplejning, underbringelse, udflugter og arrangementer for sendemænd og ledsagere gik fra starten fredag den 1. maj til afslutning søndag den 3. maj som forventet – det vil sige aldeles fortræffeligt.

KORT OG EFFEKTIV SENDEMANDSMØDE

Den politiske del foregik i etablissementet Kilden. Med rettidig omhu og forberedelse fra landsledelse, forretningsudvalg og landsbestyrelse blev mødet afviklet på noget nær rekordtid. Efter start kl. 11.00 – med indlagt frokostpause på 45 minutter – kunne mødets dirigent Kurt Flatau allerede kl. 14.00 afslutte mødet og sende sendemændene til fri manøvre.

GODT SAMARBEJDE MED FORSVARET

Landsformand Jens Ole Løje Jensen kom i årsberetningen ind på det gode samarbejde mellem Danmarks Marineforening og Forsvarets myndigheder generelt, men i særlig grad Marinestaben og eskadrene samt Marinehjemmevernets ledelse og flotiller rundt i landet. Han glædede sig også over, at veteransagen i 2014 har fået yderligere vind i sejlene, idet Fonden Danske Veteranhjem ved årsskiftet er blevet tildelt så mange midler fra Forsvarsministeriets pulje på 30 mio. kr. til veteranforhold, at fonden nu er i gang med at etablere nye veteranhjem i Aarhus og Odense. Tildelingen ses samtidig som en anerkendelse af det store frivillige arbejde, der udføres på de tre eksisterende veteranhjem.

▲ Landsbestyrelsesmedlemmerne Ole Henry Julsrud, Charley F. Pedersen og Gert Allan Larsen forestår sendemandsindtjekningen.

UNGE ORLOGSGASTER

Det glædede landsformanden, at Danmarks Marineforenings medlemsudvikling kun viser en mindre tilbagegang. En tilbagegang på 519 medlemmer over de seneste ti år er ikke umiddelbart foruroligende, når der sammenlignes med de øvrige soldaterforeninger. Et vigende andel af tidligere tjenestegørende under orlogsflaget har dog skærpet landsledelsens indsats over for denne medlemsgruppe. – I 2014 traf landsbestyrelsen derfor beslutning om at styrke hvervningen af unge orlogsgaster ved deres hjemsendelse. Initiativet, der gav mulighed for gratis medlemskab af Danmarks Marineforening i hele 2015, blev iværksat i 4. kvartal 2014. De unge har taget godt imod tiltaget, der ved årets udgang lovede 46 nye medlemmer, sagde Jens Ole Løje Jensen, der samtidig pegede på det positive i, at Svendborg Marineforening i deres jubilæumsår 2014 gav gratis medlemskab i jubi-

læumsåret for alle, der tjener eller har tjent under orlogsflaget.

ØKONOMIEN ER SUND OG RASK

Regnskabsåret 2014 gav et driftsoverskud på kr. 124.123,20, en budgetafvigelse på godt kr. 800,00. At det lykkedes at ramme det budgetterede var blandt andet som følge af besparelser på flere poster samt en stigning i medlemskontingenterne i forhold til 2013. Omsætningen på Slopkisten var kr. 343.386,79 i 2014 mod 314.726,65 i 2013. – Det kan således konstanteres, at foreningens økonomi fortsat er sund og rask, lød det fra landsformanden.

FREMDRIFTSSKRUE

For femte år i træk blev det Svendborg Marineforening, der modtog Fremdriftsskruen. Denne hæder tilfalder den afdeling, der hen over året har haft den største nettotilgang af medlemmer, der er eller har været tjeneste- ►

gørende under orlogsflaget. Nettotilgangen i Svendborg i 2014 var 17 nye medlemmer. På andenpladsen kom Korsør efterfulgt af Godthåb og København med Vejle og Midelfart på en delt femteplads.

ÆNDRINGSFORSLAG GODKENDT

Et ændringsforslag fra landsbestyrelsen omkring forhold ved ekskludering af et medlem blev godkendt med et overbevisende flertal. Godkendt blev det også, at sendemandsmødet 2016 afholdes i Korsør med Korsør Marineforening som vært. Afdelingsformand Lindy Olsen fortalte efterfølgende, at det politiske møde skal holdes på Flådestation Korsør, medens de sociale arrangementer afvikles i marinehuset samt på Nyborg Fæstning og Park Hotel.

Afdelings- og distriktsformand Charley F. Pedersen inviterede sendemændene til Aalborg i 2017.

HÆDER TIL TO MARKANTE MARINEFORENINGSMEDLEMMER

Under punktet eventuelt modtog tidligere afdelingsformand fra 1972 til 2015 i Viborg Marineforening, nuværende distriktsformand i distrikt 10/Midtjylland Vagn Christensen, Danmarks Marineforenings Hæderstegn i guld, tildelt af landsbestyrelsen.

Til landsnæstformand, seniorsergent Søren Konradsen, var der hædersskjold for 25 års bestyrelsesarbejde i Amager Marineforening.

Under eventuelt fremlagde Børge Hansen fra Viborg Marineforening status for arbejdet i arbejdsgruppe 1, der har til opgave at

▲ Distriktsformand distrikt X/Midtjylland Vagn Christensen modtager af landsformand Jens Ole Løje Jensen Danmarks Marineforenings Hæderstegn i guld.

▲ Et velsyngende kor fra Korsør Marineforening underholder til festmandsmiddagen i Michael Laudrup VIP Lounge på Brøndby Stadion.

▼ Sendemændene på march.

udarbejde forslag til Danmarks Marineforenings formål og virksomhed, herunder medlemskriterier. Kim Von Wowern fremlagde på vegne af gruppeformand Per Dichmann, Tønder Marineforening status for arbejdet i gruppe 2, der omfatter forslag til Danmarks Marineforenings organisatoriske struktur, herunder en ny og smidigere organisation, der tilgodeser afdelingernes behov for information og indflydelse.

Det fremgik af begge statusberetninger, at arbejdsgrupperne arbejder seriøst og retvisende med opgaven. ■

NOTER FRA SENDEMANDSMØDET 2015:

- 46 afdelinger stillede med 135 sendemænd
- Sendemændene repræsenterede 326 af i alt 491 stemmer.
- De 491 stemmer fremkommer med følgende nøgle: Hver afdeling har på forhånd 1 stemme. Hertil kommer 1 stemme pr. påbegyndt 25 medlemmer. Dvs. minimum 2 stemmer.
- De 326 stemmer udgjorde 68 % af det samlede antal stemmer.
- I alt deltog 156 i det politiske møde i Kulturhuset Kilden.
- 30 afdelinger var ikke repræsenteret under årets sendemandsmøde.
- Heraf havde ni afdelinger ikke meldt rettidig afbud.
- Der deltog flaggaster med flag fra 14 afdelinger.
- Ud over de faste taler var der indlæg fra Kurt Verner, Jes Hansen, Torben Madsen, Børge Hansen, Kim von Wowern, Vagn Christensen og Michael Pedersen

Landsskyttestævne og møde i Thy

Lokaliteterne Hanstholm og Sjørring var i weekenden 14.-15. marts opdragssted, da 170 skytter fra skyttelavene under Danmarks Marineforening afsluttede skydesæson 2014/2015.

Skytteudvalgsformand Pierre Jensen var yderst tilfreds, da han mandag morgen den 16. marts gjorde det samlede indtryk op efter weekendens landsstævne i de to nordvestjyske byer Sjørring og Hanstholm. – Vor kolleger i Hanstholm/Thisted Marineforenings Skyttelav har med stor hjælp fra Sjørring Skytteforening gjort et godt stykke arbejde. Landsmødet i Hanstholm og skydningen på anlægget i Sjørring Hallen var perfekt timet, lyder det fra Pierre Jensen, der også glæder sig over det høje faglige niveau blandt skytterne.

LANDSMØDET

18 af de 24 skyttelav deltog lørdag eftermiddag i landsmødet på Hotel Hanstholm. Erik Wadmann fik tjansen som dirigent, inden Pierre Jensen i sin beretning kunne fortælle, at de 24 skyttelav ved indgangen til 2015 havde 1.645 medlemmer, hvilket er en tilbagegang på 237. Aktive skytter udgør 418 af de 1.645. Det er en tilbagegang på 37. Året er gået uden de store sværds slag i udvalget. Eneste kurre på tråden er manglende oplysninger fra flere af de lokale skyttelav. – Vi vil i Udvalget gerne hjælpe og give gode råd i det omfang, vi kan, lød det fra skyttelavsudvalgsformanden. – Vi sidder jo ikke kun i udvalget for at afvikle en hjemmehane- og landsskydning; vi er her også for at hjælpe. Vi vil også gerne deltage i jeres generalforsamlinger, når tiden tillader det. Det har vi nævnt før, men vi mener det stadig.

▲ Den grønlandske forening Qilerteq kan i år fejre 30 års-jubilæum. I alle årene har foreningens kor været en aktiv del af foreningsarbejdet. Det nød landsskyttedeltagerne godt af, da koret underholdt under middagen på Hotel Hanstholm.

Pierre Jensen og skytteudvalgskasserer Gunnar Kristensen fik godkendt såvel beretning som regnskab med applaus.

En afstemning om ændring af antallet af skud fra 10 til 20, ændret skydestilling, brug af egne patroner samt skivebedømmelse blev efter nogen debat godkendt. Regelsættet gælder fra de kommende landsskyttestævner.

SKYDNINGEN

Efter søndagens afsluttende skydning i Sjørring Hallen kunne Henning Jensen fra Kolding rejse tilbage til Sydjylland med Land-

skytte 2015-titlen i bagagen. Veteranlandsskytte blev Ib Nedergaard, Nyborg. Det blev også Nyborg, der vandt Holdkonkurrencen 2015. Fremgangspokalen gik til Aarhus Marineforenings skyttelav.

Danmarks Marineforenings landsformand Jens Ole Løje Jensen blev udnævnt til æresmedlem af skyttelavene under Danmarks Marineforening. Jens Ole Løje Jensen har, siden han som ung søofficer blev medlem af Brøndby Marineforening og afdelingens skyttelav for Glostrup, Brøndby og Omegn, været særdeles aktiv som skytte. ■

Fra Dunkerque til Nykøbing Falster

Foreningen Friggas Venner og Multicenter Syd i Nykøbing Falster arbejder med et skibsbevaringsprojekt for ét af de småskibe, der sammen med en armada af britiske skibe i dagene 29. maj til 3. juni 1940 fragtede 337.000 britiske og allierede soldater fra franske Dunkerque over Den Engelske Kanal til England. Ifølge Leif "Salle" Nielsen er det et projekt, der fylder meget på skolen og i vennekredsen. – Sammen med andre frivillige er det meningen, at vi vil istandsætte og tilbageføre skibet Frigga, som det så ud, da det i 1909 blev søsat i Nottingham, England.

DUNKERQUE MAJ/JUNI 1940

Det, der gør Frigga lidt mere spændende end andre veteranskibe, er historien om skibets deltagelse i den store redningsoperation ud af Dunkerque i 1940. Historien fortæller, at Frigga, dengang Ladye Dora, blev beslægtet af Royal Navy i 1940 og indsat som inspektionsskib. Skibet skulle angiveligt være i Dagenham sammen med otte andre småskibe i tidsrummet omkring rømningen af det britiske ekspeditionskorps i Nordfrankrig

– Ladye Doras krigshistorie forsøger vi at få bekræftet i England, siger Leif Nielsen. – Her får vi stor hjælp af MS Museet for Søfart,

Skibsbevaringsfonden samt foreninger og privatpersoner. Ud fra det vi ved, er Frigga ex. Ladye Dora det eneste af de små skibe, som var med ved evakueringen af Dunkerque, der findes i Danmark.

TIL DANMARK I 1960

Nogle engelske soldater sejlede i 1960 Ladye Dora til Danmark. – De brugte et kompas fra et Lancaster-bombefly samt en pejleradio som navigationsmidler, fortæller Leif Nielsen. Den efterfølgende fortælling giver nu ikke megen sømandsros til englænderne, der, da de så land første gang på rejsen, troede, at det var den franske kyst. Det var dog stadig den engelske kyst, der tonede i horisonten.

OVER EN HALV MIO. KR.

Det samlede renoveringsbudget runder en halv mio. kr. til indkøb af dampmaskine, kedel samt det arbejde Friggas Venner og Multicenter Syd ikke selv kan udføre. Rødbyhavn Bådeværft gik i april i gang med at skifte stævnen samt udbedre småskader på skroget. De frivillige har selv bygget en ny kedel, som er CE-godkendt til brug i skibe. – Den har vi nu stående hos Museumsbanen i Maribo, der ved alt om dampkedler, siger Leif Nielsen.

Vennekredsen og skolen forventer, at Frigga bliver klar til at deltage i byjubilæerne for de lollandske købstæder Maribo og Nakskov i maj 2016.

Interesserede kan få yderligere oplysninger om det spændende projekt ved at gå ind på sitet: friggasvenner.123hjemmeside.dk ■

◀ Dette gamle Lancaster-kompas udgør det vigtigste navigationsinstrument på Frigga.

▼ Bestyrelsen for foreningen Friggas Venner udgøres blandet af fh. Carsten Drejer, Svend Erik Rasmussen, Leif Jeppsen, Leif Nielsen og Asger Hansen.

Sessas sidste rejse

Pensioneret radiotelegrafist Georg Røn har for egen regning udgivet en lille spændende og godt skrevet bog om sænkningen af rederiet J. Lauritzens S/S Sessa i Nordatlanten den 17. august 1941.

– Det blev det første af de af US Maritime Commission annekterede fartøjer, der blev sænket, fortæller forfatteren. – Ud af en besætning på 27 overlevede kun tre efter 19 døgn på en flåde på 2x2 meter. Historien er kortfattet fortalt tidligere af hovedpersonen, skibets 1. styrmand Henrik Bjerregaard. Jeg sejlede i en periode på tre år med Henrik Bjerregaard som skipper på M/S Helga Dan og fik historien halet ud af ham i detaljer. Mine mange notater fra dengang har siden samlet støv i en Anton Berg-æske. Men efter et besøg på Frihedsmuseet for tre år siden besluttede jeg mig for, at resten af befolkningen skulle have mulighed for at læse dette lille stykke danmarkshistorie.

Georg Røn har i forbindelse med skriveriet haft kontakt til et barnebarn af Henrik Bjerregaard.

– Det viste sig, at barnebarnet havde et mindre bibliotek med uvurderlige effekter og skrivelser fra sin morfar, deriblandt breve fra Henrik Kauffmann og chefen for US Maritime Commission, admiral Land (viceadmiral Emory Scott Land, 8. januar 1879 - 27. november 1971, red.) ■

SESSAS SIDSTE REJSE

Forfatter og udgiver: Radiotelegrafist (p) Georg Røn
Overformat A5
104 sider med mange illustrationer og foto

Kr. 165,00 + porto

Købes på mail: cq@mail.tele.dk
Udgivet med støtte fra Lauritzen-Fonden
ISBN: 978-87-981100-1-9

FJENDE OM BORD

Udgivet som e-bog
Skrevet af søfartshistorikeren Asger Nørlund Christensen
Udgivet af forlaget ECM-Media

Kr. 82,00

Bestilles på elsboell-christensen@bredband.net
ISBN: 978-87-995285-0-9

Fjende om bord

Søfartshistorikeren Asger Nørlund Christensen har gennem forlaget ECM-Media udgivet en e-bog med titlen "Fjende om bord". Bogens fiktive fortælling har den 1. Slesvigske Krig fra 1848 til 1851 som omdrejningspunkt. Bogens helt Peter August Halmøe befinder sig om bord på linjeskibet CHRISTIAN VIII, da det bliver sprængt i luften af en forræder. Det spændingsmættede handlingsforløb gennemgår efterfølgende hovedpersonens jagt på forræderen og de fortrædeligheder, helten gennemlever på denne færd. Slutscenen er en kamp skib mod skib og mand mod mand.

Asger Nørlund Christensens maritime ballast er ifølge forlaget sejladser med en række danske bevaringsværdige træfartøjer samt en prisvindende restaurering af ålekvasen Anna. ■

Danmarks Marineforeningen bidrog den 16. april sammen med de øvrige danske soldaterforeninger med at festligholde ***Dronningens 75 års-fødselsdag.*** Flag- og fanevagter fra hele landet ankom i opsamlingsbusser i løbet af formiddagen til Kastelet, hvor der var samling. **Marineforeningens 76 afdelinger mønstrede med 27 flag.** Fra Kastelet marcherede flag- og faneparaden frem til opstilling **i Frederiksgade vest for Amalienborg.**

(Foto: Leif Ernst og Søren Konradsen)

25 medlemmer fra de seks afdelinger i *Distrikt 4/Sydsjælland* mødtes den 22. marts til distriktsmøde i Køge. Distriktsformand Henrik Marrill Christiansen informerede blandt andet om et punkt i momsloven, der på sigt kan være til gavn for driften af afdelingerne. Afdelingsreferater og økonomi samt status for de to arbejdsgrupper blev også behandlet.

(Foto: Jerry Katz)

Den 29. marts blev distriktsmødet *for distrikt 12/Nordjylland* afholdt i Marinestuen i Hadsund. De 31 deltagere havde en god og konstruktiv debat om, hvordan Danmarks Marineforening fremadrettet kan fastholde og på sigt udbygge medlemstallet i organisationen.

DISTRIKT I

STORKØBENHAVN

Kørelærer Gert Allan Larsen

Maglemosevej 33, Marbjerg • 2640 Hedehusene

Tlf.: 20 43 87 96 • E-mail: gert-allan@larsen.dk

Amager, Brøndby, Frederiksberg, Gentofte, Ishøj,
Kongens Lyngby, København, Roskilde

ROSKILDE

Tidligere formand for den lokale gardereforening i Roskilde Tommy Hansen besøgte den 26. februar marinestuen for at fortælle om "Manden i grøften", en historie om egnens enspænder Hardy Hedager, der levede 48 år forskellige steder i området, heraf de sidste otte år i en grøft ved Hedehusene.

Den 30. marts var kaptajn Søren Bøgild Jernsen forbi stuen for at fortælle om jobbet på containerskibet Savannah Mærsk. Foredraget blev fulgt op med billeder fra skibets ombygning i Kina. Ombygningen gjorde, at skibet nu kan medtage flere containere.

Den 28. marts lagde repræ-

sentanter fra afdelingen krans ved Dronning Ingrid's grav uden for Roskilde Domkirke i anledningen af Dronningens 105 års-fødselsdag. – Vi lægger en krans her hvert femte år, oplyser Kristian Marius Peder-

sen. Roskilde Marineforenings Kegleklub har holdt generalforsamling med deltagelse af alle klubbens otte medlemmer. Formand Henning Skjoldby aflagde beretning for to år. På grund af kasserer Finn Lorentzens død blev der ikke holdt generalforsamling i 2014. Ny kasserer er Brian Svendsen.

KONGENS LYNGBY

Ifølge afdelingsmedlemsbladet

▲ Brøndby Marineforenings skyttelavs deltager ved Landsskyttestævnet 2015 havde i marts, selv om stævneresultatet kun blev en beskedne sjetteplads, et hyggeligt "sætte pokalen på plads"-arrangement i marinehuset.

for Marineforeningens Kongens Lyngby afdeling blev Ole Fonager ved generalforsamlingen i februar tildelt Danmarks Marineforenings Hæderstegn i sølv. Tildelingen skete på baggrund af Ole Fonagers mangeårige bestyrelsesarbejde.

KØBENHAVN

Den 12. marts stod den på vinsmagning i marinestuen. Det fortæller Frank Horn, der også oplyser, at Erling Ragnwald er udnævnt til æresmedlem i Københavns Marineforening, og at Joan Arneberg er udnævnt til årets mariner i afdelingen.

BRØNDBY

Distriktsformand distrikt VI/Lolland-Falster John G. Thomsen har deltaget i et medlemsmøde med foredrag af journalist og forfatter Niels Bjørn Hansen i Brøndby Marineforening. Det blev han så begejstret for, at han efterfølgende sendte en buket ordblomster til nærværendes tids-

skrifts redaktion. Den bringer vi her let tilrettet.

– Brøndby Marineforening er noget særligt. En kammeratskabets hule og man føler virkelig, at man er blandt tidligere gaster i en dansk marineforening. Jeg var inviteret af min gode ven Ib Ketler, og straks vi mødte, trådte Gert Allan Larsen til og bød på en rundvisning. Vi startede på Toften; det er det hyggelige mødested på 1. sal, og sikke et udvalg den bar har. Nævn et øl-ønske, og de har den. Efter rundvisning var der alle de traditionelle oplevelser såsom velkomst af afdelingsformanden Michael Pedersen, flaghejsning, kongesangen, et minuts stilhed, gå videre og jeg ved ikke hvad. Efter spisning var det tid til foredrag afsluttende med spørgsmål til foredragsholderen, og så blev mikrofonen lejet ud til kommentarer og hyggelige røverhistorier. Tænk jer, vi var 130 til stede og fra mig tre skæpperør til en velfungerende marineforening.

◀ Fra kranselægningen den 28. marts ved Dronning Ingrid's grav uden for Roskilde Domkirke ses her fv. afdelingsformand i Roskilde Marineforening Keld Christensen, Brian Svendsen og Kristian M. Pedersen.

Skyttelavet:

Gert Allan Larsen fik jobbet som dirigent, da Marineforeningens Skyttelav for Glostrup, Brøndby og Omegn i februar holdt generalforsamling. ▶

Beretning og regnskab blev godkendt. Valghandlingen gav Ivan Christensen nyvalg som bestyrelsesmedlem og Jørgen Kjeldsen nyvalg som suppleant. Karl Momsen og Kent Andersen fik nyvalg som flagbærer og flagbærersuppleant.

Den 18. marts satte delta-

gerne i årets landskyttestævne pokalen på plads i marinegårdens lille stue.

- Der var kun lovord om selve stævnet, men vore skytter var ikke i det rigtige humør i Hanstholm, så det blev kun til en 6. plads, oplyser Jørgen Kjeldsen. ■

◀ Distriktsformand for Distrikt VI/Lolland-Falster John G. Thomsen var begejstret over stemningen og forløbet af Brøndby Marineforenings kammeratskabsaften.

DISTRIKT II

NORDSJÆLLAND

Palle Pedersen

Rypevænget 109 • 2980 Kokkedal

Tlf.: 49 14 38 00 • Mobil: 20 10 50 53 • E-mail: plp@dr.dk

Frederikssund, Frederiksværk, Gilleleje, Helsingør, Hundested, Hørsholm/Rungsted

HELSINGØR

To nye medlemmer, Anders Reinhardt Nielsen og Glenn Vik, blev under ulkeften i marts tildelt deres medlemsemblemer fra Danmarks Marineforening. – Begge er i starten af fyrrerne og må derfor regnes for at være unge i en forening med en gennemsnitsalder på over tres år, siger Flemming Köppen. Han retter også en tak til de mange medlemmer, der af forskellige årsager er forhindrede i at møde

op i marinestuen, men som trofast fastholder deres medlemsskab.

FREDERIKSVÆRK

Det af Leif Heby fra Frederiksværk Marineforening og Flemming Lindahl Glymov fra facebookgruppen SES/SGS planlagte arrangement på den nu nedlagte Søværnets Grundskole i Auderød blev en gedigen succes. 80 besøgende den 11. april blev lørdagen efter fulgt op af over 180 besøgen-

de. – Flemming Lindahl Glymov bød velkommen uden for porten og overlod ordet til Ib

for nuværende en interesseret køber af området. Efter planen skal området så bruges til

▲ Søværnets Grundskole mm. Foråret 2015. (Foto: Bjarne Ritter)

Pedersen, Statens Ejendomselskab Freja's opsynsmand på stedet, fortæller Leif Heby. – Ib Pedersen har gjort tjeneste på skolen i ca. 35 år og må siges at være en særdeles kompetent rundviser.

Ib Pedersen havde i forvejen åbnet et udvalg af bygninger, og efter en kort briefing på eksercerpladsen var der fri rundgang.

Leif Heby mener ikke, det er vandalisme, men forfald, der præger den gamle skole. – Siden 1958 og frem til skolens lukning i 2007 har der jo årligt været en gennemgang på omkring 4000 værnepligtige rekrutter. Hertil kommer hjemmeværn, politi, beredskabsstyrelsen og to gange asylcenter. Det slider, lyder det fra Leif Heby.

Ifølge lokalpressen er der

efterskole samt idræts- og krigsskoler.

FREDERIKSSUND

Som omtalt på tekstsiderne var Frederikssund Marineforening tovholder ved et 4. maj aftenarrangement ved mindesmærket Minen på havnen i Frederikssund. Efter taler af borgmester John Schmidt Andersen, Danmarks Marineforening landsformand Jens Ole Løje Jensen og andagt ved orlogspræst Frank Bjørn Christensen lagde Danmarks Marineforenings landssekretær Birger Tykskav krans, inden Hans Ulrich Christensen afsluttede højtideligheden med at spille trompetstykket The Last Post. Arrangementet sluttede med et mindre traktament i marinestuen. ■

▲ Lokalafdelingsformand i Helsingør Marineforening Jens Hansen overrækker her medlemsemblemer til afdelingens nye unge islæt.

DISTRIKT III

VESTSJÆLLAND

Auktionsleder Søren Brusgaard
Møllevej 1 C • 4581 Rørvig
Tlf.: 21 42 30 14 • E-mail: ksbrusgaard@mail.com
Holbæk, Kalundborg, Korsør,
Nykøbing Sjælland, Skælskør, Slagelse

KALUNDBORG

I Kalundborg holdes der fast ved den gode tradition med at starte det nye år med torske-spising. Således også i år, fortæller Ole Flemming Nielsen. Generalforsamlingen gav nyvalg til Ole Flemming Nielsen som afdelingssekretær, Peter F. Sørensen blev ny stueformand, mens Hans Iversen fik tjansen som kvartermester.

Afdelingen stillede med fire mand til distriktsmødet i februar i Skælskør. – Her udløste distriktsformand Søren Brusgaards indlæg nogle gode debatter, siger Ole Flemming Nilsen, der også takker bestyrelsen i Skælskør Marineforening for et godt arrangement.

Skyttelavet:

I forlængelse af generalforsamlingen i Kalundborg Marineforening blev der også holdt generalforsamling i afdelingens skyttelav. Efter 34 år i bestyrelsen ønskede næstformand og sekretær Niels Otto Nilsen at blive afløst. Tonny Ibsen ville også afløses. Nye folk i bestyrelsen blev Dennis Jensen og Jes-

per Jensen. Skyttelavet stillede med ni skytter til Landsskyttestævnet i Thy. Som det fremgår af artiklen på tekstsiderne, gav stævnet ikke topplaceringer til Kalundborgskytterne.

KORSØR

Sømanden, lokal-, amts-, regional- og folketingspolitikeren fra Socialistisk Folkeparti Tommy Dinesen, født den 5. maj 1939, var den 12. februar gæst i marinehuset i Korsør. Her fortalte han om sit liv fra dæksdreng i den danske handelsflåde til posten som borgmester i Kalundborg Kommune. – Det var en succes, fortæller Theis Rossschou. – De 45 fremmødte syntes angiveligt godt om det, og der blev stillet mange spørgsmål og givet mange kommentarer. Tak til Tommy for indsatsen, lyder det fra Theis Rossschou.

Generalforsamlingen i februar bød på udskiftninger i bestyrelsen. Afdelingens mangeårige banjemester Steen Jensen ønskede at blive afløst. Ny mand på posten blev Klaus Jensen. Susanne Sønderbye ønskede også afløsning og blev erstattet

▲ Bestyrelsen i Slagelse Marineforening er fv. Michael Svendsen, Hans K. Thomsen, Bent Jensen, Henrik Faber, Flemming L. Hansen, Steen W. Buchart og Peter Lotinga.

af Hans Jensen. Nye bestyrelsessuppleanter blev Jens René Jensen og Per Haagenen.

Afdelingens mangeårige bestyrelsesmedlem og afdelingssekretær Henning Jørgensen fik tildelt Danmarks Marineforenings Hæderstegn i Sølv.

Efter det faglige gik forsamlingen over til det sociale med almindelig hygge og kammeratligt samvær. – For flere af bestyrelsesmedlemmerne var det nok en lidt hård dag, fortæller Theis Rossschou. – Vi var nogle, der aftenen i forvejen var til distriktsmøde i Skælskør. Her blev der efter mødet udbakket med deres meget berømte oksehaler med kartoffelmos. Det blev lidt sent, indén vi atter var tilbage i Korsør. Men halerne var det hele værd. Tak til kokken og bestyrelsen hos kollegerne i Skælskør Marineforening.

Medlemmer fra afdelingens sangkor stod den 21. marts for "tredivede kroners-frokosten" i marinehuset. Menuen var i fiske- og de 71 deltagere

havde efterfølgende mange rosende ord til sangkoret, der prompte kvitterede med at fremføre en mindre koncert.

SLAGELSE

Generalforsamlingen i Slagelse Marineforening gav ingen ændring i bestyrelsessammensætningen. – Bestyrelsen er den samme som sidste år, lyder det fra afdelingssekretær Steen W. Buchart. – Når der skal vælges nogen til at lave noget, så er der helt stille i lokalet. Det er næsten som at være til auktion, ingen siger noget, og ingen tør bevæge sig af skræk for at blive valgt, er afdelingssekretærens humoristiske tilgang til den manglede opstillingsinteresse.

Bestyrelsen er dermed stadig afdelingsformand Hans K. Thomsen, afdelingsnæstformand Peter Lotinga, afdelingskasserer Henrik Faber, afdelingssekretær Steen W. Buchart, arkivar Michael Svendsen, intendant Flemming L. Hansen og bestyrelsesmedlem Bent Jensen. ■

DISTRIKT IV

SYDSJÆLLAND

Skibsfører Henrik Marrill Christiansen
Grønsundvej 17 • 4780 Stege
Tlf.: 55 81 10 88 • Mobil: 51 23 50 70
E-mail: hmc.stege@mail.dk
Haslev, Køge, Møen, Næstved, Stevns, Vordingborg

STEVNS

Stevns Marineforening har et tæt og godt samarbejde med kollegerne i Køge. Dette indebærer blandt andet, at afdelingens medlemsinformationer bringes i Køge Marineforenings lokalblad Støt Kurs. På den gastronomiske front giver

samarbejdet de godt 50 medlemmer i Stevns mulighed for at deltage i de populære lørdagsfrokoster i Køge.

Ved generalforsamlingen i februar vedtog de 31 deltagende medlemmer en kontingentforhøjelse på kr. 25 til kr. 275 årligt. Bestyrelsen i Stevns ►

Marineforening er afdelingsformand Gert Arno Pedersen, afdelingsnæstformand Bent Ejner Nielsen, afdelingskasserer Ingolf Nielsen samt bestyrelsesmedlemmerne Henning Christiansen og Per Jensen.

Afdelingen deltager den 15. juni ved kranselægningen på Falck i Store Heddinge samt den 1. juli ved kranselægningen på havnen i Køge.

VORDINGBORG

Under generalforsamlingen i februar modtog Jens Kurt Andersen sit 25 års-medlems-blem. Ifølge medlemsbladet Trellegrunden er der i afdelingen oprettet et arbejdsudvalg, der har til opgave at få opsat en mindesten eller mindeplade i Vordingborg til ære for Danmarks udsendte siden 1948. Afdelingsformand Jes Hansen fik godkendt sin beretning. Det samme fik afdelingskasserer Ole Nielsen med sit budget samt et forslag om kontingentforhøjelse til kr. 370 fra 2016.

Støtteforeningens generalforsamling den 11. marts fik Jes Hansen som dirigent. For-

mand Kathe Gredsted lagde i sin beretning vægt på det gode samarbejde mellem støtteforeningen og Vordingborg Marineforening. De gode ord fik yderligere vægt, da kasserer Annegrethe Nielsen på vegne af Støtteforeningen overrakte afdelingsformand Jes Hansen et kontantbeløb på 20.000 kr. Pengene er øremærket til køb af en ny varmepumpe.

MØEN

Ved generalforsamlingen først på året skiftede Bertel O. Petersen titel fra bestyrelsesmedlem til suppleant og flagudvalgsformand. Det oplyser afdelingsformand Renny L. Madsen. Sten Lekven blev ny mand i bestyrelsen, mens Jørgen Jansen fik posten som ny suppleant med titel af hovmester. Bestyrelsens beslutning om at nedsætte et særligt fregatskydningsudvalg resulterede i to ekstra medlemmer til dette udvalg. Det blev Bendt Lund og Frank Ørsig.

Med det nye udvalg in mente er der lagt op til et brag af en fregatskydning, når afdelingen afholder deres 50. fregatskyd-

ning den 15. august. – Der lægges op til, at jubilæet skal markeres med en fest, så vi håber, at der er rigtig mange af vores medlemmer, der vil støtte op om markeringen, siger Renny L. Madsen. Opbakningen bør gælde såvel skydningen som den efterfølgende fest. Det endelige program for arrangementet offentliggøres i juli-nummeret af afdelingsbladet Havnefronten.

KØGE

Edle Sørensen oplyser, at der deltog 48 medlemmer ved Køge Marineforenings generalforsamling i februar. Det blev en rolig affære, hvor beretning og regnskab blev godkendt uden nævneværdige kommentarer. Under mødet

modtog Niels Chr. Rasmussen sit 40 års-medlemsblem og Bent Ove Pedersen sit 25 års-medlemsblem.

Gull Andreassen fortalte den 25. marts om sin tid som havnekaptein i Nordkorea. Gull Andreassen er medlem i Køge Marineforening, og kollegerne siger, at det var utroligt spændende at høre om den svære arbejdsopgave.

Det gode foredrag blev ugen efter fulgt op af en vellykket påskefrokost med fantastisk mad og underholdning af husorkestret.

Ifølge Edle Sørensen er der altid stor opbakning, når bestyrelsen laver arrangementer i marinehuset. – Tilmeldingerne strømmer næsten altid ind, lyder det fra Køge. ■

DISTRIKT V

BORNHOLM

Erik Jensen

Skarpegade 19 • 3700 Rønne

Tlf.: 24 25 18 81

E-mail: ejmand@gmail.com

DISTRIKT VI

LOLLAND-FALSTER

John Georg Thomsen

Torslundevej 25, Hillestolpe • 4960 Holeby

Tlf.: 54 46 21 12 • Mobil: 27 81 41 44

E-mail: brandth@privat.dk

Nakskov, Nykøbing Falster

▲ Afdelingsformand John Engskov havde en rolig aften under Køge Marineforenings generalforsamling i februar. Tv. generalforsamlingsdirigent Jørgen Pedersen og th. afdelingskasserer Niels Christian Rasmussen. (Foto: Jerry Katz)

NAKSKOV

Fregatskydningerne i Nakskov Marineforening har internationalt tilslut med deltagelse af skytter fra Deutscher Marinebund Fehmarn Tyskland samt danske kolleger fra København og Nykøbing Falster Marineforeninger. I år foregik

skydningen den 29. marts på skydebanen i Horslunde. Datoen var synonym med deltagertallet, i alt 29, der over 178 skud fordelte sejl-pokalerne med tre til Fehmarn, tre til Nykøbing Falster, to til København og en enkelt til værtsafdelingen.

Fregatkaptajn 2015 blev Erik Ravn fra Nykøbing Falster Marineforening. De øvrige vindere var Flemming Hansen, Michael Eiserter, Preben Hansen, Eivind Ubbesen, Joan Arnberg, John Thomsen, Benny Gram og Manfred Schächinger.

En indlagt riffelskydning blev vundet af Niels Lund Hansen. Flemming Karlsen vandt pistolskydningen.

Inden den afsluttende skafning tildelte lokalafdelingsformand Knud Stokholm, Danmarks Marineforenings 25 års-medlemsemlen til Otto Paludan, Nakskov Marineforening.

NYKØBING FALSTER

Distriktsformand John G. Thomsen fra Nykøbing Falster Marineforening har i foråret som repræsentant for distriktet deltaget i en kammeratskabsaften hos kollegaerne i Brøndby. Som det fremgår under rubrikken fra Brøndby, var det

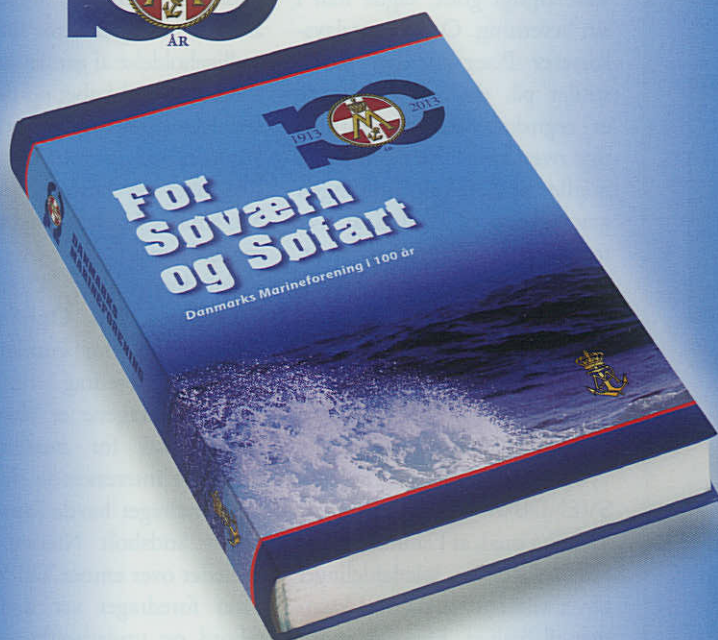
▲ Så er der præmieoverrækkelse i Nakskov Marineforening.

et ualmindeligt godt arrangement. – Brøndby Marineforening er noget særligt. En

kammeratskabets hule og man føler virkelig, at man er blandt tidligere gaster i en dansk ma-

rineforening, lyder det fra distriktsformanden. ■

DANMARKS
MARINEFORENING

For Søværn og Søfart

Danmarks Marineforening i 100 år

2. oplag

Første oplag af orlogshistoriker Hans Christian Bjergs informative og spændende bog om Danmarks Marineforening i 100 år er udsolgt.

I bogens andet oplag har redaktør Leif Mortensen opdateret afsnittet om afdelingerne.

Bogen kan købes i løssalg i enkelte afdelinger samt gennem landskontoret på mail: landskontoret@marineforeningen.dk ved betaling af kr. 250,00 til konto: reg. nr. 1551- kontonummer 0002001608 mrk. Jubileumsbog.

DISTRIKT VII

FYN

Overhovmester Ole Henry Julsrud
Slejpnervej 8 • 5610 Assens
Tlf.: 64 71 22 70 • E-mail: julsrud@mail.tele.dk
Assens, Bogense, Faaborg, Kerteminde, Langeland, Marstal,
Middelfart, Nyborg, Odense, Svendborg, Ærøskøbing

NYBORG

Generalforsamlingen i Nyborg Marineforening gav en del bestyrelsesrokader. Ny lokalafdelingsformand blev Kurt Verner med Ebbe Rasmussen som ny afdelingsnæstformand. Charlotte Jørgensen indtrådte som nyt bestyrelsesmedlem. Første,

anden og tredje suppleant blev Jess Sørensen, Henry E. Schmidt og Allan Jensen.

KERTEMINDE

Preben Ernst oplyser, at marinstuen nu er i sommerstand og dermed kun åben, når der er medlemmer til stede.

◀ Kurt Verner afløste i marts den legendariske afdelingsformand Børge Leif Halfdan Ferning. Børge Leif Halfdan Ferning er tidligere distriktsformand, tidligere medlem af Danmarks Marineforenings forretningsudvalg og nuværende æresmedlem i Danmarks Marineforening samt nuværende æresformand i Nyborg Marineforening.

▲ Fra underskrivelsen af købsaftalen den 26. marts 2015 ses fv. Niels Marcussen, Erik Bodal, Niels Højlund Hansen og Bjarne Jensen. (Foto. Kurt Løve Kølle)

Skyttelavet:

Preben Ernst vandt den 14. april pokalskydningen, der altid afvikles før generalforsamlingen i skyttelavet. Serieskydningen blev vundet af Hardy Holm, Poul Erik Pedersen og Preben Ernst.

Ved generalforsamlingen kunne Preben Ernst fortælle om et år med gode resultater. Skyttelavet fik to flotte tredjepladser ved årets landsdækkende hjemmebaneskydning og ved landsskyttestævnet.

– Vi har haft 32 skydeafstner med i gennemsnit 8,3 skytter pr. gang, og det må siges at være rigtigt godt, sagde han i sin beretning. Også skyttelavskasserer Peter Heiden havde smilet på, da han fremlagde et regnskab med et fornuftigt overskud i betragtning af medlemstallet. Valgbehandlingen gav genvalg til Poul Krat, Peter Zeulner og Preben Ernst. Der var også genvalg til revisor Poul Erik Pedersen og Hans Erik Sørensen med Leo Wølding som suppleant.

Skyttesæson 2015/2016 starter i Kerteminde til august.

SVENDBORG

Trenden med, at Danmarks Marineforeningers lokalafdelinger bliver selvejere, er nu også kommet til Sydfyn. Den 26. marts underskrev afdelingsformand

Erik Bodal samt bestyrelsesmedlemmerne Niels Marcussen og Bjarne Jensen købsaftalen med skibsreder Niels Højlund Hansen for ejendommen Færgevej 5 i Svendborg. – Svendborg Marineforening er vokset ud af de nuværende rammer ved Maritimt Center, hvor de har været lejere i de sidste fem år, oplyser Kurt Løve Kølle. – Svendborg Marineforening har i dag en medlemskreds på 382 medlemmer og er en af landets største og mest aktive afdelinger. Ifølge Kurt Kølle omfatter aktiviteterne, ud over det sociale kammeratskab, travljeroning, dans, l'hombre, skydning, foredragsaftener, udflugter samt løbende vedligeholdelse af gamle skibe.

Midlerne til købet og den efterfølgende ombygning er fremkommet ved en donation af A. P. Møller og hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til Almene Formål.

Foredragsrækken i samarbejde med Frit Oplysningsforbund har nu rundet det maritime foredrag nummer 100. Foredragene er åbne arrangementer for medlemmer og andre interesserede. Jubilæumsforedraget havde journalist Søren Stidsholt Nielsen som indleder over emnet Tall Ships. Efter foredraget var der kaffe og underholdning ved afdelingens husorkester. ■

Hos GF er det kunderne, der deler årets overskud.

Hvert år gør Forsikringsklubben for Officerer i Forsvaret bilskaderegnskabet op og sender overskuddet retur til bilkunderne. Vil du også have et tilbud på en fleksibel bilforsikring med overskudsdeling – så kontakt os.

Forsikringsklubben for Officerer og Civilt ansatte under Forsvarsministeriet
Valdemarshaab 1, 1. tv. • 4600 Køge
Tlf.: 44 66 52 44 • www.gfforsikring.dk

GF
FORSIKRING
Det gode selskab

DISTRIKT VIII

SYDØSTJYLLAND

Preben Hedegaard

Fredenshøj 36 • 6200 Aabenraa

E-mail: hyrzkov@mail.tele.dk

Fredericia, Haderslev, Kolding, Padborg/Gråsten,

Sønderborg, Vejle, Aabenraa

KOLDING

Kolding Marineforening har nu fået afhentet de sidste effekter fra afdelingens tidligere stue på Staldgården ved Koldinghus. – Dermed slutter en epoke for Kolding Marineforening, siger Michael Wittorff. – Men heldigvis er en ny i gang i vore nye dejlige lyse lokaler nær vandet.

Den nye marinestue dannede som skrevet i MTUD april ramme om mødet i arbejdsgruppe 2, der skal komme med oplæg om organisationens fremtidige struktur. Gruppen blev serviceret af hovmester Kjeld O. Jensen og hovmesterassistent Jette Kristensen.

10 mand deltog i Landsskyttestævnet i Thy. Efter skydningen spiste skytterne på en lille hyggelig kro inden tilbagerejsen

til Kolding. Afdelingen havde fem medlemmer med til Horsens Marineforenings påskeøsmagning den 5. april. Det blev til seks timers hyggelig samvær med dejligt øl og lækker frokost.

Medlemmer fra afdelingen har også været på besøg i to tyske bunkeranlæg, der blev bygget i Kolding af tyskerne i 1944 som et underjordisk installation af Værnemagts telefon- og fjernskrivertjeneste. Forstærkeranlægget blev i 1945 af det daværende Post- og Telegrafvæsen betegnet som et teknisk vidunder.

Der var en del maritim lærdom at hente for de 12 medlemmer, der har været på sejl-tur med den lokale MHV 812 Hercules fra HVF 135. Under sejladsen stod marineforeningen for forplejningen.

▲ Afdelingsformand i Kolding Marineforening Keld Kristensen takker med overrækkelsen af marineforeningens våbenskjold for turen på MHV 812 Hercules.

Skyttelavet:

Koldings ældste selskab, Kolding Borgerlige Skydeselskab, ejer det skydeanlæg, der fremover skal lægge bane til Kolding Marineforenings Skyttelavs træning. Dette fordi lejemålet i Staldgården er ophevet. Kolding Borgerlige Skydeselskab er fra 1785 og har haft til huse på det nuværende anlæg siden 1868. – Som en lille sidebemærkning kan det nævnes, at foreningens årlige generalforsamling altid afholdes i byrådssalen på Kolding Rådhus, fortæller Michael Wittorff.

Samme Michael Wittorff har i øvrigt afløst skyttelavets mangeårige formand Kurt F. Henrichsen. – Kurt F. Henrichsen har gennem tiden gjort et stort og fantastisk arbejde for lavet, lyder det fra den nytiltrådte skyttelavsformand.

SØNDERBORG

To af afdelingens medlemmer fik under generalforsamlingen tildelt 25 års-anciennitetsemer. Det oplyser Leif Larsen.

Ud af 52 medlemmer deltog 26 i forsamlingen, der sluttede med forplejning og kammeratlig samvær. ■

▲ 26 af Sønderborg Marineforenings 52 medlemmer deltog i admiralforsamlingen, som det kaldes i Sønderborg.

DISTRIKT IX

SYDVESTJYLLAND

Carsten Brøner

Sortebrødregade 14 • 6760 Ribe

Tlf.: 75 42 24 68 • Mobil: 20 27 75 31

E-mail: cb.ribe@stofanet.dk

Esbjerg, Fanø, Ribe, Tønder

FANØ

– Lørdag den 14. februar havde 62 deltagere en fornøjelig aften i forbindelse med foreningens traditionelle nytårskur. Maden og musikken blev rost af alle. Det fortæller Hans Peter Carl.

Ved generalforsamlingen i februar kom afdelingsformand Jens Martin Christiansen i sin beretning ind på det gode samarbejde med marineforeningskollegerne i Ribe, Morsø, Kolding og Horsens. Et samarbejde, der glæder alle i Fanø Marineforening. Der var også en generel tilfredshed med afdelingskasserer Erling Christiansens flotte regnskab.

Bestyrelsens forslag om at igangsætte pålægning af et nyt tag til kr. 220.000 blev vedtaget. Vedtaget blev også et forslag fra Hartmann Kunze om

at få foretaget en renovering af afdelingens 56 skibsmalerier af Fanø-sejlskibe.

Generalforsamlingen blev også brugt til at tildele Palle Hansen 40 års-medlemsement samt 25 års-medlemsement til Johannes Møller Hansen.

Få dage før hans død besøgte Jens Martin Christiansen og Hans Peter Carl Fanø Marineforenings daværende ældste medlem samt æresmedlem i afdelingen Jørgen Rødgaard for at overrække ham 70 års-medlemsementet. Jørgen Rødgaard døde den 16. marts 2015 94 år gammel. – Fanø Marineforening var naturligvis repræsenteret med fanen ved hans bisættelse den 20. marts, siger Hans Peter Carl.

På et bestyrelsesmøde den

◀ Med støtte fra Lauritzen Fonden har Fanø Marineforenings hovedbygning nu fået nyt tag.

12. marts konstituerede bestyrelsen sig som følger: afdelingsformand Jens Martin Christiansen, afdelingsnæstformand Mads Larsson, afdelingskasserer Erling Christiansen, afdelingssekretær Hans Peter Carl og materialeforvalter Dick Schultz. Bestyrelsesmedlemmer Klaus Wittusen og Jens Strickler. Bestyrelsessuppleanter John Pedersen og Mette Jensen.

ESBJERG

Marinehuset i Esbjerg har fået installeret hjertestarter ved indgangen til marinestuen. Ifølge John Koudal er der efterfølgende afholdt kursus i brug af starteren.

Afdelingen var den 21. februar vært ved distriktsmødet for de fire afdelinger i distrikt IX/Sydvestjylland.

Et højt aktivitetsniveau på Esbjerg Havn har involveret Esbjerg Marineforenings bestyrelse i en række havnerelaterede møder. Blandt andet med DONG, der har etableret nyt hovedkvarter vis a vis Marinehuset. Bestyrelsen har derudover været med omkring et åbent skib-arrangement på rederiet Esvagts nyeste skib. Mødeaktiviteterne omfatter også drøftelser med Esbjerg Kommune og Maritim Fritid om projekt Strandparken, hvor Esbjerg Kommune ønsker at bygge en ny lystbådehavn, hvor søværtsrelaterede foreninger – blandt andet Esbjerg Marineforening – skal flytte ud.

Skyttelavet:

John Koudal har sendt en jubelrudd fra afdelingens skyttelav, der forkynnder, at Esbjergskytterne ved Landsskyttetævnet i Thy fik pokalen for bedste hold på hjemmebane 2015. Bedste skytte ved holdskydning blev Knud Erik Høgh. ■

DISTRIKT X

MIDTJYLLAND

Vagn Christensen

Ahornvej 6 A • 8800 Viborg

Mobil: 23 23 84 05

Ebeltoft, Grenaa, Horsens, Randers, Samsø, Skanderborg, Viborg, Århus

RANDERS

Det nye år startede den 3. januar med nytårssappel. Det oplyser Flemming Nielsen. I februar indviedes afdelingens nye lærred til filmfremvisning. Lejligheden blev benyttet til at

vise filmen Martha ledsaget af den fornødne fortæring.

Lokalafdelingskasserer Willy Thirstrup ønsker at blive afløst i 2016. På den baggrund blev Kent Brandstrup valgt som periodevis ekstramedlem af be-

▲ Randers Marineforenings fra USA hjemvendte medlem Johan Bech (im) har i den tid, han boede i USA, altid haft fokus på, hvad der rørte sig i Danmarks Marineforening og lokalafdelingen i Randers. Her sidder han mellem Jens Olsen (tv) og Erik Bjerregaard. Yderst tv. sidder John Bredahl. I baggrunden ses Jens K. Olesen.

styrelsen. Det næste år skal han agere som kassererobservatør.

Afdelingens oversøiske medlem Johan Bech har skiftet USA ud med Samsø. Han beholder dog efter det oplyste sit medlemskab i Randers Marineforening. Dette ikke mindst fordi et andet randersmedlem Jens Olsen hele tiden har ført Johan Bech ajour med udviklingen i den kronjyske afdeling. Derfor modtog samsingen sammen med flere andre nye medlemmer et nyt medlemsemlen på generalforsamlingen.

Den 11. april holdt afdelingen standerhejsning sammen med bofællerne Sejl- og Motorbådsklubben Fjorden.

Den 14. april var der sangaften. Et populært arrangement med et stort fremmøde.

I det hele tager viser udviklingen i Randers Marineforening positive tendenser. Blandt andet bar en oplysningskampagne for at få flere til at deltage i de ugentlige lørdagsspisninger frugt. Generelt er mødeprocenten i Randers Marineforening nu tilfredsstillende.

Skyttelavet:

Niels Høeg og Ole Poulsen deltog i landsmødet under Landsskyttestævnet i Thy medio marts. Sportsligt blev det til en femteplads i holdskydningen og en ottendeplads i hjemmebaneskydningen.

Det gik resultatmæssigt en del bedre ved afslutningsskydningen med De Samvirkende Soldaterforeninger. Har vandt skyttelavet holdskydningen med 191 point. På andenpladsen kom pionererforeningen med 182 point. Tørringpokalen gik også til marineskytterne, mens fremgangspokalen blev vundet af pionererforeningen. Ved enkeltskydningerne gjorde marineforeningen rent bord. Skydning under 65 blev vundet af Gunnar Kristensen. Niels Høeg blev bedste veteran. Bodil Bruzen vandt dameskydningen.

Katte-skydningen i marts

▲ Tommy Schmidt blev under generalforsamlingen i Ebeltoft Marineforening tildelt tre hædersbevisninger. Æresmedlem i Ebeltoft Marineforening, Skyttelavets Hæderstegn i sølv samt 50 års-medlemsemlen i Danmarks Marineforening. Her ses han tv. sammen med Christian Koudal.

fik Astrid Bulov som dronning og Torben Bruzen som konge. – Ved marineforeningens stiftelsesfest om aftenen blev præmierne overrakt, fortæller Ole Poulsen. – Vi har i vinterens løb skudt om at blive årets skytte. Denne konkurrence blev vundet af Jørgen Steffensen med i alt 382 point.

Venskabskydningen den 1. april med kollegaerne fra Aarhus gav igen sejr til randrusianerne. Begge hold skød 468 point, så sejren blev afgjort ved kryds-10'ere.

EBELTOFT

– Afdelingsnæstformand Heinz Thomson indledte, som følge af Jørgen Brøggers sygemelding, generalforsamlingen i februar. Det fortæller Peter Brøgger. Forsamlingen startede med tildeling af hæderstegn og anciennitetsmedlemsemlen. Tommy Schmidt fik først tildelt Skyttelavets Hæderstegn i sølv samt 50 års-medlemsemlen i Danmarks Marineforening, inden han blev optaget som æresmedlem af Ebeltoft Marineforening og tildelt æresmedlemsemlen. Søren Basse modtog Danmarks Marineforenings Hæderstegn i sølv tildelt af lokalafdelingen. Jørgen Brøgger er også tildelt Skyttelavets

Hæderstegn i sølv. Dette vil blive overdraget ved en senere lejlighed. Niels Koefoed Hansen, Poul C. D. Sørensen og Peter Basse modtog 40 års-medlemsemlen. Børge Frederiksen, Georg Sand og Frank Heede fik 25 års-medlemsemlen.

Selve generalforsamlingen havde et godt forløb med god debat og dialog. Valghandlingen til bestyrelsen gav kun én ændring, da Hans Skov ikke ønskede genvalg som 2. supplænt og blev afløst af Kjeld Thejl.

Fregatskydningen i marts var ikke så godt besøgt som sædvanligt. – 35 skytter var mødt op, hvilket er det halve af det normale, oplyser Peter Brøgger. Fregatkaptajn 2015 blev efter 223 skud Jens Høj ved eget skud. Øvrige vindere var Niels Mikkelsen, Tommy Schmidt, Arne Sørensen, Preben Holst, Bent Olsen, Svend Rasmussen, Carl Erik Schmidt, Lars Bolvig og Peter Brøgger.

Den 15. marts valgte Ebeltoft Marineforenings mangeårige afdelingsformand Jørgen Brøgger at overlade roret til afdelingens næstformand Heniz Thompson. – Jørgen havde ellers håbet, at han ville blive klar igen, men måtte indse, at han må skære ned på sin involvering, hvis han skal få det bedre,

skriver Peter Brøgger. Den ledige bestyrelsespost er overtaget af Lars Bolvig.

Kammeratskabsaftenen den 26. marts bød på et godt foredrag af folkeskolelærer Kaare Kristensen over emnet ”Hvad lavede vi egentlig om bord”. Baggrunden for indlægget er foredragsholderens ungdomskarriere som dæksbesætning i handelsflåden og to år som fisker på Nordsøen.

Skyttelavet:

Jørn Mortensen og Steen Zacho vandt makkerskydningen i marts.

Skyttelavet stillede den 13. marts ekspertise og skydebænker til rådighed for 15 medarbejdere fra firmaet Sapa. – De havde en hyggelig eftermiddag, og vi er altid glade for at kunne interessere andre for skydesporten, lyder det fra Peter Brøgger.

Ebeltoftskytterne fik en holdplacering som nr. fire ved Landsskyttestævnet i Thy den 14.-15. marts. Holdets bedste individuelle skytte blev Jørn Mortensen, der fik en tredjeplads under veteran konkurrencen.

Skyttelavet var også tovholder, da 60 skytter fra jagtforeningerne i det sydlige Djurs- ▶

land afviklede salonskydning den 22. marts.

Foreningsmesterskabet er ifølge det oplyste ikke det store tilløbsstykke. Men de cirka 20 m/k'er, der deltog i arrangementet den 28. marts, fik dog fundet tre foreningsmestre. I åben klasse blev Jørn Mortensen mester. Lukket klasse gik til Bent Olsen, der også vandt klassen "bedste resultat i forhold til eget gennemsnit". Efter mesterskabsskydningen var der overrækkelse af pokaler for den netop afsluttede skydesæson. To skytter – Jørn Mortensen og Steen Zacho fik her tildelt samtlige vinderpokaler.

I april blev det Ingelise Lyager og Steen Zacho, der vandt makkerskydningen.

VIBORG

Den 11. april var der knap med plads i marinestuen i Viborg. Afgående afdelingsformand Vagn Christensen var æresgæst under en ualmindeligt velbesøgt afskedsreception med små 100 gæster omkring bordene.

Årets fregatskydning afvikles den 13. juni på anlægget i Dannerlyng. Konkurrencen afsluttes med et større grillarrangement ved marinehuset.

HORSENS

Horsens Marineforening har fået afdelingens første kvindelige æresmedlem. Det skete under generalforsamlingen i februar, hvor tidligere afdelingsformand Inge Lene Andersen modtog den store hæder, fordi hun som den gæve søkvind, hun er, gennem 10 år ved roret har stået imod en vis skepsis mod kvindelige medlemmer fra en del sider, som afdelingsformand Kjeld S. Egebirk sagde som begrundelse for udnævnelsen.

Afdelingssekretær René Roskilde oplyser, at generalforsamlingen havde deltagelse af 29 medlemmer og fire støttemedlemmer. Med Erland Blauert som kompetent dirigent blev såvel bestyrelsens beretning som kasserers regnskab enstemmigt godkendt.

Afdelingsformand Kjeld S.

▲ Tidligere afdelingsformand Inge Lene Andersen ønskes tillykke med æresmedlemskabet i Horsens Marineforening af afdelingsformand Kjeld S. Egebirk.

Egebirk kom i beretningen ind på det faktum, at afdelingen ikke har været god nok til at hverve nye medlemmer i det forgange år. – Vort medlemstal og støttemedlemmer er nogenlunde stabilt med 55 medlemmer og 10 støttemedlemmer. Men som Inge Lene Andersen sagde ved sin afgang sidste år, er vi ikke gode nok til at hverve nye medlemmer. Det er vi stadigvæk ikke.

Mange tiltag har været diskuteret, men ingen er ført ud i livet, lød det fra afdelingsformanden. Han gjorde dog opmærksom på, at Horsens Marineforening i forbindelse med en planlagt Havens Dag i samarbejde med De Samvirkende Soldaterforeninger og Marinehjemmeværnet på Den Nationale Flagdag den 5. september vil markere sig kraftigt i hverveøjemed. ■

DISTRIKT XI

NORDVESTJYLLAND

Per Toftum Larsen

Søndervænget 14, Jebjerg • 7870 Roslev

Tlf. (privat): 97 57 46 16 • Mobil (job): 40 15 58 93

E-mail: pertoftum@live.dk

Glyngøre, Hanstholm/Thisted, Lemvig, Morsø, Ringkøbing/Hvide Sande, Skive, Thyborøn

RINGKØBING/ HVIDE SANDE

Ved generalforsamlingen i februar var der medlemsancienitetsemler til Aksel Haugegaard 50 år, Johannes Pedersen og Steen Ove Enevoldsen 40 år samt 25 års-embler til tidligere afdelingsformand Hans Andersen og Leif Tarbensen.

Ifølge afdelingsformand Niels Kastberg Jensen gik generalforsamlingen: – glat som sædvanlig. Dog ønskede Niels Peder Nielsen, vores afdelingsnæstformand gennem 33 år at gå på pension, så vi benyttede lejligheden til at udnævne ham til æresmedlem. Ny næstformand blev Karl Henning Sørensen.

▲ Som tak for 33 års tjeneste som afdelingsnæstformand i Ringkøbing/Hvide Sande Marineforening blev Niels Peder Nielsen i februar udnævnt til æresmedlem af afdelingen.

På grund af sygdom kom der kun ganske få til fregatskydningen i Ringkøbing, der blev afholdt i marts. Det var ellers fregatarrangement nr. 25. Ef-

ter 251 skud blev Laila Nielsen udnævnt til korvetkaptajn. Fregatkaptajn blev Jens Erik Sørensen. – Aftenen sluttede som sædvanligt på kineserre-

staurant, lyder det fra Hvide Sande.

MORSØ

Mange af deltagerne ved for-
eningen Bombebøssens gene-
ralforsamling i marinestuen
den 11. marts er også med-
lemmer i Morsø Marinefore-
ning. Fra disse kilder oplyses
det, at generalforsamlingen
blev afviklet tilfredsstillende,
og at den efterfølgende te-
punch med kandis og citron
levede op til den normsatte
standard.

Morsø Kommune brugte
den 19. marts marinestuen til
præsentation af kommunens
nye tilbud til borgerne om op-
rettelse af fjordkolonihaver i
Limfjorden ud for Mors. Ret

beset er det et spørgsmål om
opdræt og dyrkning af de to-
skallede bløddyr muslinger og
østers. – Fremover bliver det
spændende at se, om gejsten
og lysten er intakt hele vejen,
da det tilsyneladende kræver
en del iver og tungt arbejde at
udføre, siger afdelingsformand
i Morsø Marineforening Bent
Flemming Nielsen.

Marinehusets nyistandsatte
køkken fik en flot debut ved
afdelingens hyggeaften med
ledsagere den 14. april. Selv om
maden blev leveret, gav service-
ringen af de 30 deltagere travl-
hed i kabyssen.

Aftenens indleder var Hen-
rik Rothaus Larsen, der fortalte
historien om Søren Larsens
Skibsværft.

– Vi fik et levende indblik i
de mange skibe og især færger,
som værftet leverede gennem
årene. Henrik fortalte om sit liv
efter lukningen af værftet, som
bragte ham rundt på mange
forskellige opgaver overalt i ver-
den. Fortællingerne blev sup-
pleret med billeder fra Henriks
private arkiv. Der var blandt
forsamlingen mange, der selv
havde arbejdet på værftet og
lydeligt tilkendegav deres op-
levelser med skibe og kolleger,
fortæller afdelingssekretær An-
ton Kirk Toft.

HANSTHOLM/THISTED

Der skulle 25 mandetimer til,
før marinestuen i Hanstholm
fredag den 10. april fremstod
pudset og shinet op til alles

tilfredshed. Efterfølgende tjek-
kede pudsebesætningen ud
med Jens Thomsens uforligne-
lige gule ærter med hjemme-
lavet tilbehør. – Det var som
sædvanlig et hyggeligt og godt
arbejds- og fortæringsarrange-
ment. Så det blev sent, inden
de sidste gik hjem, fortæller
Orla Møhlolt.

Skyttelavet:

19 skytter holdt den 29. april
årsafslutning i Marinehuset.
– Vi sluttede sæsonen med
en spændende skydning og et
godt kammeratslig samvær,
siger Orla Møhlolt, der også
glæder sig over den markante
deltagelse i skyttelavets arran-
gementer i forhold til med-
lemstallet. ■

DISTRIKT XII

NORDJYLLAND

Seniormekaniker Charley F. Pedersen

Ringdrosselvej 14 • 9310 Vodskov

Tlf.: 98 28 61 21

Frederikshavn, Hadsund, Hals, Hirtshals,
Hjørring, Hobro, Nibe, Skagen, Aalborg

Afdelingssekretær Sven Hill-
Madsen er i marts under red-
ning af en amerikansk turist
omkommet. Den tragiske druk-
neulykke skete under et ferie-
ophold på den Caribiske ø Sct.
Croix.

Efterfølgende har bestyrel-
sen i Hadsund Marineforening
re-konstitueret sig som følger:
Afdelingsformand Henrik Ras-

mussen, afdelingsnæstformand
Karl Salmonsens, afdelingssekre-
tær Mogens Klitgaard Jensen, af-
delingskasserer Kurt Ladefoged
samt bestyrelsesmedlemmerne
Finn Færk og Poul Andersen.

HALS

I Hals skulle man frem til den
17. januar, inden afdelingen star-
tede sæson 2015. Det skete med ▶

HADSUND

Den 10. januar startede Had-
sund Marineforening aktivite-
terne i det nye år med nytårs-
mønstring. Ifølge Kurt Lade-
foged mønstrede 23 ud af ca.
80 medlemmer. – Det mener
bestyrelsen selvfølgelig er for
lidt, men de fremmødte havde
en hyggelig eftermiddag, lyder
det fra Hadsund.

Til generalforsamlingen sidst
i februar deltog 30 medlemmer.
Bestyrelsen glædede sig over det
relative store aktivitetsniveau i
2014, der blandt andet var med
til at skabe et pænt overskud i
afdelingskassen. Overskud eller
ej – et bestyrelsesforslag om en
kontingentstigning til kr. 350
blev accepteret af forsamlingen.

TEL. & FAX.: + 45 33 12 82 53
POSTGIRO NR.: 102-3071
DANSKE BANK: 3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. March & Sons Eff. ApS

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE ORDENSBÅND
MINIATURORDNER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

DK • 2000 FREDERIKSBERG
OLGAS VEJ 9. ST.
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBAAAND.DK

▲ Der langes til fadet under torskespisningen i Hals Marineforening. Fv. lokalafdelingsformand Carl Skibssted, Svend Jacobsen og Edvard Nielsen.

brask og bram over en gang kogt torsk sponsoreret af den lokale fiskeriforening.

Den 30. januar stod den på "Sponsorer, Servitører og Annoncører"-middag. Servitørerne er i Hals Marineforening identisk med de medlemmer, der hen over året tager barvagarne torsdag og søndag.

I alt deltog 30 indbudte gæster.

42 deltog den 14. februar i generalforsamlingen. Bestyrelsen arbejder med at få etableret en sydvendt terrasse. Der er også planer om at flytte skyttehuset væk fra den nuværende placering på lejet grund, da lejeaftalen udløber ved årets udgang. Forhandlinger om køb af et grundstykke er ikke afklaret, så frem til december står det hen i det uvisse, hvad der skal ske.

Afdelingskasserer Bent Brønnum blev genvalgt. Tommy Stjernby fik genvalg til bestyrelsen. Kim Jørgensen afløste Povl A. Andersen. John Rævdal, Poul Erik Lyngdorf og Finn Munk blev valgt som bestyrelsessuppleanter. Lass Nørgaard og Niels blev revisorer med Søren Bønnelykke som suppleant. Flagbærere blev Arne Ladefoged og Henrik Bjørn.

Hæderstitlen som årets mariner tilfaldt Erik Lenz Sørensen. Bent Brønnum, Kjeld Christensen, Gorm Larsen og Stig

Larsen modtog 25 års-medlemsblemmen.

Generalforsamlingen blev afrundet med et indlæg fra distriktsformand Charley Pedersen, der gav en kort orientering fra Landsbestyrelsen.

AALBORG

De sociale arrangementer i Aalborg Marineforening trækker mestendels mange medlemmer og ledsagere til marnehuset. Dog måtte bestyrelsen aflyse kammeratskabsaften den 12. marts på grund af for få tilmeldte. Til gengæld var der fuldt hus til hovmesterfrokosten først i marts, og cirka 50 deltagere ved samme eventform midt i påskeferien. Afdelingens 98 års-stiftelsesfest den 25. april havde igen fuld damp på deltagerlisten og blev ifølge afdelingsformand Charley Frank Pedersen et rigtig godt arrangement med god mad, musik og dans.

Deltagerne ved sendemandsmødet i Brøndby fik udleveret en invitation til at besøge Aalborg under sendemandsmødet i 2017. Den flotte pjese er fremstillet af den lokale turistforening for at støtte op om værtskabet i Aalborg.

Den 14. til 16. august anløber Aalborg Kommunes adoptionsfartøj fra Søværnet, støtteskibet Absalon, havnen i Aal-

borg. Under besøget er Aalborg Marineforening og afdelingens faciliteter en integreret del af det planlagte værtsprogram. Den 23. august står den på fre-gatskydning.

HOBRO

Hobro Marineforenings hovmester Søren Sørensen har i samarbejde med vinhandler Gert Thomsen afholdt smagning i marinestuen. – En smagning i marineforeningen er et arrangement, hvor vi smager forskellige drikkelige væsker, oplyser Søren Sørensen. – Der har tidligere været øl-, vin-, whisky- og portvins-smagning.

Denne gang bestod smagningen af fem rødvine, tre portvine og til sidst 2 slags rom.

▲ Smagsløgene på arbejde under smagningen i marinestuen i Hobro.

Undervejs serverede hovmesteren buffet med flere hjemmelavede retter, hvilket medførte megen ros fra deltagerne.

Ifølge det oplyste havde de 21 deltagere en hyggelig aften, der i den sidste ende tog lidt af natten med.

HJØRRING

Konkurrencens store overraskelse var, at det var Hjørring Marineforenings Ole Mønsted, der løb med førstepladsen og rødvinen til Flyvevåbnets Soldaterforening og den lokale garderforenings årlige riffelserieskydning den 10. marts. – Ole fik 90 point ud af 100, så kom ikke og sig, at folk fra Søværnet ikke kan håndtere en riffel, lyder det fra afdelingsformand Ole Steensen.

Afdelingens hovmester Kurt Carlsen og konditor Jesper Pedersen fik de store smil frem, da de ved forårsmønstringen den 13. marts serverede spidstegt vildsvin med efterfølgende dessert fruit a la creme. Der var også stor ros

til Finn Skov Larsen, der efter skafningen gav et veldisponeret foredrag med titlen "En betjents oplevelser på Grønland".

Sidst i marts deltog fire mand fra afdelingen i distriktsmødet i Hadsund. ■

DISTRIKT XIII

GRØNLAND

Landnæstformand

Søren Konradsen via landskontoret

Tlf.: 33 15 28 86

Godthåb

BRØNDBY

Gert Schou Jørgensen
Bent Larsen
Niels Fall-Clausen

EBELTOFT

Søren Bech Størup
Pavia Hamann
Lars Mikkelsen

ESBJERG

Keld Vennick Hansen
Henrik Pedersen
Peter Marqvara Rasmussen
Solberg Thorsteinsson
Peter Sindal Nielsen

FREDERIKSHAVN

Henrik Johansen
Steen Petersen
Ole Teddy Petersen
Martin Larsen

FREDERIKSSUND

Svend Åge Sørensen
John Wennergren

FREDERIKSVÆRK

Buster Hermansen
Flemming Glynov
Bent Bertram

GENTOFTE

Kell Anker Samson
Troelsfeldt

GILLELEJE

Erik Nielsen

GODTHAAB

Bent C. Jensen
Michael Christian Hansen
Michael Jørgen Hansen
Bruno Nilson

HADSUND

Anders Lundsgård

HALS

Aksel J. Pedersen
Møller Larsen
Hans Chr. Jørgensen
Emanuel Hansen
Jesper Stig Jørgensen

HANSTHOLM/THISTED

Brian Bloch Larsen
Aage Morberg Nielsen

HELSINGØR

Glenn Vik
Anders Reinhardt Nielsen

HJØRRING

Jan Lyng Sørensen

HORSENS

Thorkild Petersen
Even Andersen

HUNDESTED

Poul Erik Brun Jensen
Steffen Laudrup Andersen
Jørgen Munkshøj
Mikkel Rasmussen
Niels-Christian Nielsen

HØRSHOLM/RUNGSTED

Martin Chr. Ringgaard
Munchow

KORSØR

Dan Høj
Michael Thun Madsen
Keld Kroman
Hans Kristian Kristensen
John Lydom
John Klinskov
Ole Danielsen
Thomas Marvig Jørgensen

John Hansen
Hans-Erik Bomholt
Rasmussen
Kaj Hansen
Ernst Birger Sørensen

KØBENHAVN

Jørgen Erik Hansen

KØGE

Torben Nørgaard Larsen

LANGELAND

Jens Rasmussen

MØEN

Hans Helge Raab Olsen

NYBORG

Frank Jensen
Heinrich Hammersholt
Petersen
Dan Hansen Birk

RANDERS

Lars Henning Jørgensen

RINGKØBING/HVIDE SANDE

Terje Ulf Johansen
Roger Monsen
Steinar Tollefsen

ROSKILDE

Finn O. K. Lassen
Søren Toxværd Nielsen
Jørgen Rene Christoffersen

SKAGEN

Erik Hansen
Theis Lykke Jørgensen
John Odgaard Johansen
Ole Rasmussen
Hans Peder Krarup
Jespersen

Jørn Andersen
Benny Kjær

SKIVE

Mogens Westergaard
Jensen

SLAGELSE

Allan Stig Christensen

SVENDBORG

Hans Christian Hansen
Jørgen Bendt Jørgensen
Johannes Leif Hansen
Flemming Langballe Jensen

THYBORØN

Preben Christian Sørensen
Karsten Kristensen
Henning Styhm
Christian Rønn

AALBORG

Dion Clemmensen-Jensen
Keld Giehm
Kjeld Holm
Verner Østerrøgild Nielsen
Henning Egon Jensen

AARHUS

Brian Laursen
Clifford Hedemann
Kim Larsen
Jesper Svith
John Ø. Hansen

MARINEFORENINGEN

Medlemstal pr. 8. maj 2015: 9.227

Tønder Marineforenings Søren Skov med flag på venstre fløj ved højtideligheden på Rømø Kirkegård den 22. marts. T.v. afdelingsformand Per Dichmann Hansen.

KRANSELÆGNING PÅ RØMØ

Tønder Marineforening deltog den 22. marts sammen med repræsentanter fra Flyvevåbnet, Forsvarsbrødrene Tønder og det lokale hjemmeværn i en højtidelighed på kirkegården ved Rømø Kirke i anledning af 75-året for nedskydningen af det engelske RAF-fly "WHI N 1405". Flyet blev den 19. marts 1940 skudt ned mellem fastlandet og øen Sild. De fem mand om bord blev alle dræbt. Tre af dem drev i land på Sild og blev senere begravet i Kiel. En mand forsvandt, og den sidste, William George Newton, drev i land på Rømø den 26. maj 1940 og blev begravet på øen af den lokale sognepræst Rasmus Jørgensen den 28. maj.

Arrangementet var tilrettelagt af pensionerede piloter og personel fra Flyvevåbnet under ledelse af Franz Strehle, Aalborg.

- William George Newton blev 19 år og kom fra Liverpool. Han var Leading Aircraftman -Wireless Operator og Airgunner, fortæller afdelingsformand i Tønder Marineforening, Per Dichmann Hansen. - Han efterlod sig forældrene George Isaac Newton og Lilian Newton Liverpool. På kirkegården på Rømø ligger der 28 britiske RAF-, canadiske RCAF-, australske RAAF- og newzealandske RNZAF-flyvere, alle drevet i land på Rømø. Derudover har der været fire amerikanske flyvere, som i 1948 blev hjembragt til USA. Deres gravstene står stadig på kirkegården på Rømø.

Rømø var sammen med Fanø og Mandø et af de steder, hvor de fleste overflyvninger skete, når de allierede skulle på bombetogt over det nordtyske område. Det medførte mange nedskydninger og udløste også, at flyene smed deres

bomber inden nedstyrtningen. Heldigvis omkom ingen lokale på Rømø, men det gik ud over huse og dyr.

DAGBOGSNOTATER FRA RØMØ

15.12.1941: En spærreballon driver ind over Lakolk. En bygning bliver skadet.

Det er muligvis denne ballon på ca. 10-20 meters længde, der senere driver videre ind over Kongsmark, hvor den bliver skudt ned med haglgevær af Tonne Smej. Lokale beboere kaster sig over ballonen, hvorved Tage Bruhn, der allerede er kravlet ind i ballonen, nær stikkes ned.

Ballonen ribbes for sin beklædning, der tages af og fordeles blandt de lokale. Der bliver syet regntøj af det sølvgrå og vandtætte stof.

Spærreballonerne, der kommer drivende over Rømø, kommer især efter de store tyske bombardementer af London og de engelske havnebyer. Ballonerne er pumpet op med gas og indeholder ingen ramme. Der sidder en mast ovenpå foran. Den nedre del af ballonen er rågummibeklædt, så eventuelle mindre skudhuller lukker sig igen. Dette rågummi er velegnet til skosåler. Den øvre del af ballonen bruges til regntøj og vindtætte jakker.

16.08.1944: Der er kraftig allieret overflyvning om natten. Der skydes fra Rømø, Sild og Fanø. Denne nat mellem den 16. og den 17. august 1944 krydser mere end 800 tunge allierede bombefly Jyllands vestkyst på vej mod bombninger af Kiel og Stettin samt mineudlægninger i Østersøen.